

UUDISED

Mainor on sunnitud end koomale tõmbama

Demograafilise olukorra tõttu jääb ülikooli astujaid üha vähemaks. ▶10

Piimatööstuste võidujooks

Investeeringute eesmärk laienev eksport. ▶17

Äripäev ilmub suvel kolm korda nädalas

27. juunist kuni 10. augustini ilmub Äripäev **ESMASPÄEVAL, KOLMAPÄEVAL JA REEDEL**. Veebilehel www.aripaev.ee värsked majandus-uudised iga päev!

PUHKEPÄEV

Teatrfestival Baltoscandal Rakveres

Järgmisel nädalal käivituv üliintensiivse programmiga festival on muutumas teatrimaailmas üha kaalukamaks. ▶3

KOLUMN

Väike- ja keskmistel ettevõtjatel on kasutamata suur potentsiaal, mida pakub koostöö.

Praxise majanduspoliitika analüütik Risto Kaarna pakub välja koostöö arendamise võimalusi. ▶18

AKTSIONÄRID

Saku Suurhall pingetest tulvil

"Ei ole siin seda tööd ja käivet. Siin suures hallis on 3-4 suuremat kontser-ti aastast, mõned spordi-üritused, ei ole meil seda turgu." Nii kommenteeris eile Saku Suurhalli üks omanikke **OLIVER KRUUDA** enne aktsionäride pingeid täis üldkoosolekut. ▶8

Äripäev

Nädalavaheetus

Reede, 29. juuni 2012
nr 124 (4546) **2,24 eurot**

↓ EUR/USD
1,2418

↑ USD/EUR
0,8053

↓ EUR/SEK
8,8009

↓ NordPool
29,99

↑ Euribor
0,929%

LUUBIAL

Kõige kõvem investor

▶ Kuhu on investeerinud Toompea suurim investor Andrei Korobeinik? Mida eelistavad aga teised poliitikud ja tippametnikud? ▶2,4-7

NÄDALA TEGIJA

Erkki Raasuke
asus uut ülesannet lahendama

↑ Sel nädalal sai rahvuslik lennufirma Estonian Air uue nõukogu esimehe, majadusministri nõuniku Erkki Raasukese. Ilmselt on taas tegu ametikohaga, kus tuleb üles näidata otsustavust. Nagu seda sai tehtud maanteeametis. Nüüd aga on tarvis hakata ellu rakendama uut

ärimumelid. Ja muidugi on vaja parandada lennufirma majandusolukorda. Pangajuhi kogemusega Erkki Raasukesest on saanud Eesti riigi majandamiselt väärt abimees. Ehk kuluks veel meile ära selliseid kuldseid mõnest ettevõtlussektorist tõrjutud endisi tippjuhte.

RÕÕMUSTAB

↑ **Eesti hinnad liginevad Euroopale.** Kallis kaup ei meeldi tarbijale, kuid seda enam meeldib müüjale, ettevõtjale. Üldjoontes kehtib reegel – mida rikkam ühiskond, seda kõrgemad hinnad. Seetõttu on Eesti Euroopa keskmisele liginev hinnatase hea märk.

Kütuse hind alaneb. Pea viimased kolm kuud alanenud kütusehinnad võivad osa maailma suurte kütusetarbijate hinnangul veel edasi kukkuda. Eile tuli järjekordne hinnalangus ka Eesti tanklaketides. Igal juhul on oodata, et kui tavaliselt kergitavad kütusehinnad puhkuste perioodiks jaehindu, siis sel aastal seda suure tõenäosusega ei tule.

Veel üks saja-aastane firma Eestis. Vaatamata käärimisele aktsionäride seas on Baltimaade suurim tööstusettevõtte BLRT nüüd 100aastane. Eestis pole just palju nii vanu tegutsevaid ettevõtteid. Räpina paberivabrik, Leibur, Kalev, Saku õlletehas ja ehk mõned veel.

Midagi nagu vist Brüsselis otsustatakse. Järjekordse ELi valitsusjuhtide tippkohtumise eel tulid Euroopa Komisjon, Euroopa Keskpank, eurogrupp ja Ülemkogu välja euroala tuleviku visiooniga. Tore. Aga ikkagi – varsti saab Lehman Brothersi pankrotist 4 (neli) aastat!

KURVASTAB

↓ **ERMi siiski investeeritakse.** Kuigi meile meeldib investeerimine ehitusse, on riigi otsus rahastada Kultuurkapitali kaudu ERMi valmimist pigem miinusmärk. Seda juhul, kui see valmib sellise pompöösse lahendusena. Eesti pole veel nii rikas. Meil on valutamataid kohti.

Maruste kaitsekõne anonüümsetele annetustele. Aastaid Euroopa inimõiguste kohtus töötanud Rait Maruste anonüümsete annetuste kaitsele asumine on jahmatav. "...ma võin oma rahaga teha, mida õigeks pean" pole Riigikogu põhiseaduskomisjoni esimehele väärikas viis argumenteerida. Isegi Reformierakonnas olles.

Hispaania ja Küpros tunnistasid häda. Uhked lõunamaa riigid Hispaania ja Küpros olid sunnitud teatama, et omal jõul nad hakkama ei saa. Hispaanile on juba soolas 100 miljardit eurot, mida loodetavasti täies mahus vaja ei lähe. Küprose 10 miljardit tundub selle kõrval juba peenraha.

REPLIIK

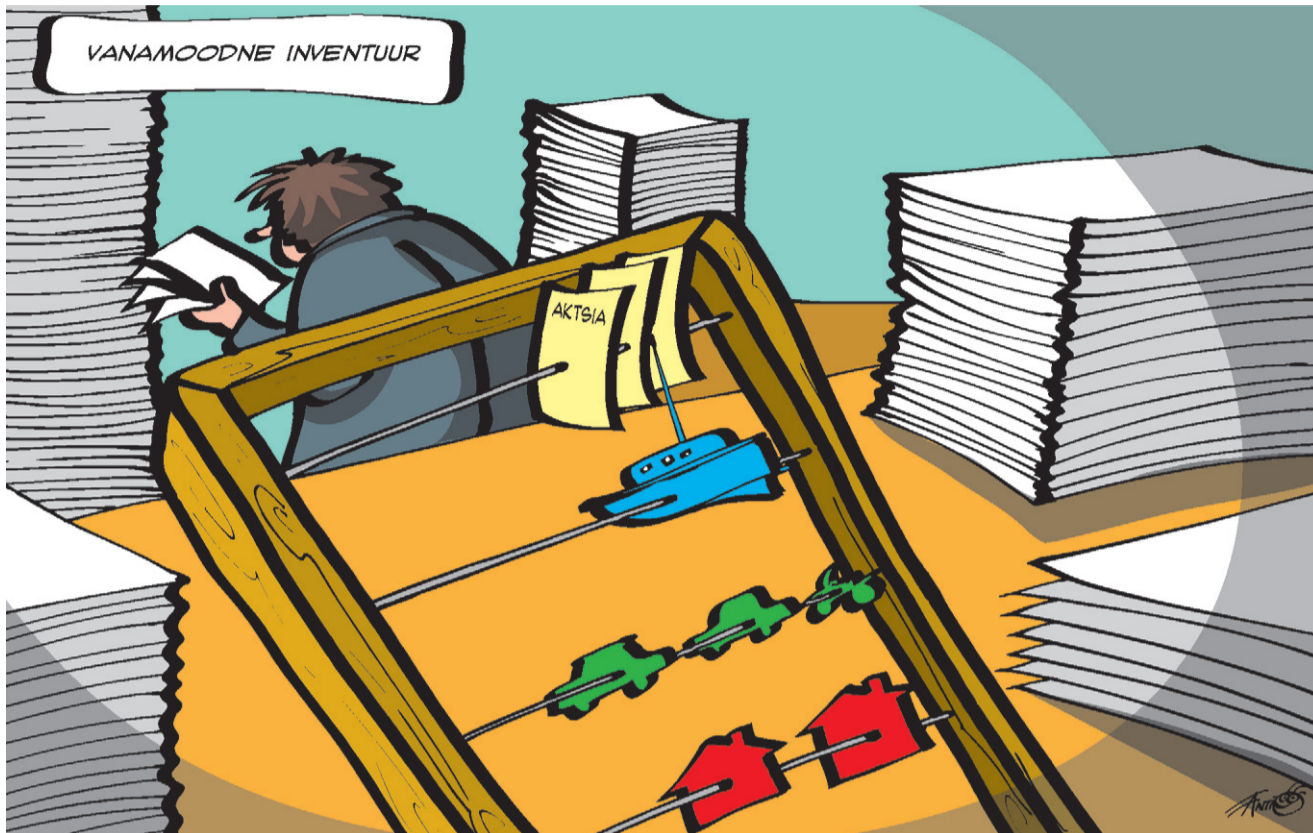
Kategooriline Merkel

Saksamaa kantsleri Angela Merkeli kategoorilisus üllatas viimati sakslasi endidki. Enamasti väljendeid väga valiv ja eri võimalusi avatuks jättev Merkel teatas, et tema eluajal eurovõlakirju ei tule. Merkeli eitav seisukoht oli küll varasemast teada, kuid säärases vormis avaldust ei oodatud. Merklele sooviti saalist spontaanse hüüatuste korras pikka iga.

NÄDALAVAHETUSEL

Vaata fotoreportaazi 100 aastat täis saanud BLRT juubelitepost

LOE VEEBIST

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Majandushuvide esitamine tuleb kiviajast välja tuua

Pealinna tänavad olid hilja-aegu täis üleskutsesid riigiga elektrooniliselt suhelda, nüüd on sama sõnumiga plakatid üles kleepinud linnavalitsus.

Kui kodanikke kutsutakse riigiga elektrooniliselt suhtlema, siis ametiisikutel seda teha ei lasta – majanduslike huve deklareeritakse ja avaldatakse iganenud moel.

Äripäev leiab, et on viimane aeg majandushuvide deklareerimine üle viia elektroonilisele süsteemile, mis muudaks selle toimingulihtsamaks, aga eelkõige teeks info avalikkusele paremini jälgitavaks. Meil on olemas e-maksuamet, sarnane keskkond tuleb luua ka poliitikutele ning ametnikele oma huvide deklareerimiseks. Erinevalt maksudeklaratsioonidest peaksid aga majanduslike huvide deklaratsioonid olema ka avalikud.

Vormilised deklaratsioonid. Korruptsioonivastane seadus ütleb, et majandushuvide deklareerimise eesmärk on ülevaate saamine ametiisiku majanduslikest huvidest, mis võivad soodustada või põhjustada era- ja avalike huvide konflikti ning korruptiivse teo toimepanemist või korruptsiooniohtliku suhte loomist. Ametiisikud alates presidendist ja riigikogu liikmetest ja lõpetades kohtunike, maavanemate, saadikutega, oma huve tõepoolest deklareerivad. Kuid seda pigem vaid vormiliselt, mitte sisuliselt, sest avalikkusele on neist ülevaate saamine võimalikult raskeks tehtud.

Huvide deklareerimise kohuslasi on kokku ligi 200. Nende esitatud info, kümneid lehekülgi pikk, on avalikkusele kättesaadav Riigi Teataja kaudu. See on aga esitatud raskesti jälgitaval kujul: iga ametiisiku nimele järgnevad nummerdatult vastused küsimustele. Infost huvitatul tuleb järele ajada, millisele küsimusele on ametiisik vastanud näiteks "ei ole" või muud lakoonilist. Infost pole süstematiseeri-

”**Avalikkusele on majandushuvidest ülevaate saamine raskeks tehtud.**

tud ülevaade, et võrrelda näiteks isikute huve või ühe isiku huvide muutust aastate lõikes: sellist infot pole võimalik töödelda andmeid käsitsi mõnda programmi kopeerimata.

Pragu esitavad ametiisikud nõutava info Wordi või PDFi formaadis. See tähendab, et ka riigi poolt peab keegi vormidest info välja noppima, et seda Riigi Teataja nõutud formaati saada. Nii kulutab riik ametnike aega ja riigi raha iganenud andmekäsitluse peale.

Elektrooniline süsteem ei muudaks kogutud infost seadusega ette nähtud ülevaate saamist mitte ainult kiiremaks ja lihtsamaks, vaid võimaldaks ka nõuda info täpsemat esitamist. Vältida saaks situatsiooni, kus infot esitatakse valikuliselt.

Rohkem täpsust. Näiteks on sel aastal mitmed deklareerijad jätnud autoliisingu küsimuse juures märkimata, mis marki on auto, mille eest nad liisingut maksavad. Avalikkusel on aga õigus teada, mis marki autoga ametnik sõidab, kas või selleks, et jälgida, kui suuri soodustusi teevad automüüjad poliitikutele. Küsimustikku tuleks tulude ja välismaiste ärihuvide (juhtorganitesse kuulumine, kellegi teise vara kasutamine jms) osas ka täpsemaks muuta.

E-lahenduse loomine pole keeruline ega kallis. Kogemusi riigil on, näiteks statistikaameti aruanded-küsitlused. Statistikaamet on ka hea näide, kuidas infot saab töötlemiseks alla laadida mitmes eri formaadis.

Tõsiasiast, et mitmesuguste suurepäraste elektrooniliste andmekogumissüsteemide kõrval ei ole majandushuvide deklareerimist elektrooniliseks muudetud, saab järeldada, et riiki ei pea iseenda läbipaistvust prioriteediks.

A Loe Äripäevast

ÜLEVAATE VÄRSKETEST DEKLARATSIOONIDEST
täna'ses lehes lk 4-7

Veoauto GPS
Garmin Dezi 560LT

- 5" ekraan
- TMC liiklusinfo eluaegne vastuvõtt
- CityNavigator® NT Euroopa kaart
- 8 GB sisemälu, Bluetooth
- Väline videosisend tagurdukaamera jaoks

359€

Eesti suurim valik naviseadmeid ja lisavarustust kohe laost parimate hindadega, hea nõu tasuta, GPS seadmete ja kaartide rent.

Vaata ja telli internetist www.palmtek.ee või tule Suur-Sõjamäe 42A, Tallinn
Avatud E-R 9-18, tel 621 7530
palmtek@palmtek.ee
Kaardimakse võimalus, järelmaks.

palmtek.ee

ÜTLES

Jüri Ross: Ma plaksutasin juba rinnal trakse ja rääkisin, et meil läheb väga hästi. Kuid siis, kolmandal kuul, pidin oma sõnu sööma.

Büroomaailma juhi sõnul on aasta alguse kasv raugenud. LOE LÄHEMALT LK 14-15

29. juuni 2012 ÄRIPÄEV

toimetaja Aivar Hundimägi, tel 667 0115, e-post aivar.hundimagi@aripaev.ee

Reformierakond läks Äripäeva vastu kohtusse

Reformierakond ja erakonna riigikogulase liige Imre Sooäär esitasid sel nädalal samaaegselt Äripäeva vastu hagi kohtusse.

Esmaspäeval sai Harju maakohus Reformierakonnalt hagi, milles nõutakse Äripäevalt ebaõigete andmete ümberlukkamist. Kohus võttis hagi kolmapäeval ka menetlusse. Hagi esitamise ajendiks on mai lõpus Äripäevas ilmunud mitu artiklit, mis kajastasid Reformierakonna rahaasju ja peaministri partei koostööd salapärase väikefirmaga Fidenter, mille omanik või omanikud varjavad end Šveitsi privaatpanga konto abil. Fidenter korraldas valimisastatel Reformierakonna propagandaväljaannete kirjastamist.

Erakond leidis neli viga. Reformierakond on oma hagi märkinud, et nendes viies artiklis oli erakonna hinnangul neli faktiviga.

Reformierakonna peab vales järgmisi Äripäeva väiteid: 1. Fidenter omab ka Reformierakonna kaubamärki, logo ja domeeni; 2. Reformierakond ei olnud nõus avalikustama, kes on nende salapärase äripartneri ja toetaja, kellega on koostööd tehtud alates 2009. aastast; 3. ainult Reformierakond saab avaldada andmed OÜ Fidenteri osaniku kohta; 4. Reformierakond ei selgitanud, miks on sellel aastal kõnealuse firmaga koostööd tege-mast loobutud.

Reformierakond soovib, et Äripäev avaldaks nii oma võrgu- kui ka paberväljaande esilehel ebaõigete andmeid ümberlukkava avalduse.

Lisaks Reformierakonnale esitas esmaspäeval Äripäeva vastu hagi ka riigikogu liige Imre Sooäär. Reformierakondlane nõuab väljaandelt ebaõige-

Ä Mis on mis Artiklid, mis panid hagi esitama

REFORMIERAKONNA HAGI puudutab 30. mail ilmunud Äripäeva juhtkirja "Reformija Keskerakond võiks kaaluda ühinemist", samal päeval ilmunud uudislugusid "Oravad ei soovi selgitada kahtlasi sidemeid. Abiliste jäljed peidetud Šveitsi" ja "Reformierakond üritas koostööd varjata" ning 31. mail ilmunud toimetuse juhtkirja "Rahulduse uus elu salapärsel pangakontol" ning uudislugu "Reformierakond kasutas Äripäeva ründamisel valveteid".

te andmete ümberlukkamist ja mittevaralise kahju hüvitamist. Kohtuniku puhkuse tõttu ei ole seda hagi veel menetluses võetud.

Mõlemas hagi on hageja esindajaks advokaadibüroo Sorainen vandeadvokaat Carri Ginter.

Äripäev selgitab. Äripäev esitab lähiajal kohtule oma vastuväited Reformierakonna hagi kohta. Toimetuse märgib, et Reformierakonna nelja propagandaväljaande kaubamärgid kuuluvad Fidenterile ja see oli ka kirjas Äripäeva mai lõpus ilmunud uudislugudes. Samuti ei olnud Reformierakond valmis selgitama oma koostööd Fidenteriga, Äripäeva mai lõpus erakonnale esitatud küsimustele jäeti vastamata.

Imre Sooääre hagi ei oska Äripäev aga kommenteerida, sest toimetusel pole teada selle sisu.

ÄRIPÄEV

Liviko: aitab nüüd laienenemisest

Koos viimase Aasia riigi - Hiina - turule minekuga võtab alkoholitootja Liviko uute eksportiturgude hõivamiselt hoo ma- ha, kirjutas Äripäeva rahvusvaheline uudiskiri news2biz. "Me ei plaani uute turgude

lisamist, kuna iga riik on oma nõudmiste ja erisusega ning see läheks liiga raskeks," lausus Liviko juhatuse esimees Janek Kalvi uudiskirjale. "Need kolm turgu (Hiina, Jaapan ja Tai - toim) on meie koduturuga võrreldes hiig-

laslikud, nende tõsine hõivamine annab meile tööd vähemalt järgmiseks kümneks aastaks."

Alates 2009. aastast müüb Liviko ka Jaapani turul, aastas umbes 10 merekonteinerit alkohoolseid jooke. Tais müüb Liviko

mahuliselt mõned merekonteinerid aastas.

Hiinasse pani Liviko just esimese konteineri tee ja ettevõtte ekspordijuhil on käimas Hiina linnades roadshow.

ARIPAEV.EE

peugeotesti

<p>Peugeot 508 Active 1.6 THP 156hj</p> <p>Erihind 17 520 € Hinnavõit 6 575 €</p>	<p>Peugeot Partner Tepee Access 1.6 HDi 92hj</p> <p>Erihind 14 280 € Hinnavõit 2 395 €</p>	<p>Peugeot RCZ Sport 1.6 THP 200hj</p> <p>Erihind 28 500 € Hinnavõit 2 280 €</p>
<p>Peugeot 508 SW Active 1.6 THP 156hj</p> <p>Erihind 19 800 € Hinnavõit 5 695 €</p>	<p>PEUGEOT</p> <h1>LAO</h1> <p>MÜÜK!</p>	<p>Peugeot 308 Break Access 1.6 VTi 120hj</p> <p>Erihind 13 920 € Hinnavõit 3 135 €</p>
<p>Peugeot 5008 Access 1.6 VTi 120hj</p> <p>Erihind 15 120 € Hinnavõit 3 780 €</p>	<p>HINNAVÕIT KUNI</p> <h1>6575 €</h1> <p>PIIRATUD KOGUS ÜLISOODSAID LAO AUTOSID!</p>	<p>Peugeot 3008 Active 1.6 THP 156hj</p> <p>Erihind 18 600 € Hinnavõit 3 570 €</p>
<p>Peugeot 4007 Business 2.2 HDi AT 156hj</p> <p>Erihind 28 800 € Hinnavõit 4 755 €</p>	<p>Peugeot 107 ACTIVE 1.0 5D 68hj</p> <p>Erihind 10 164 € Hinnavõit 1 128 €</p>	<p>Peugeot 308 Access 1.6 VTi 120hj</p> <p>Erihind 13 200 € Hinnavõit 2 660 €</p>

Swedi juhtkonnast maanteeameti juhiks

Majandusminister Juhani Part teatas eile oma Twitteri kontol, et maanteeameti juhi kandidaadid on varem Swedbanki tippjuhtkonda kuulunud Aivo Adamson. "Maanteeameti peadirektori kandidaat on Aivo Adamson. Juhani Bakuust," seisab Twitteris. Parts viibib koos ärimeeste delegatsiooniga viisidil Aserbaidžaanis pealinnas.

Aivo Adamson on alates 2009. aastast töötanud Swedbanki grupi IT-rakenduste ja infrastruktuuri valdkonna juhina Stock-

holmis. Aastatel 2000-2009 oli ta Swedbanki ASI juhatuse liige.

Adamsonil on tugev majandusarvestuse taust, 1993. aastal sai ta vannutatud audiitori tunnistuse.

Praegu juhib maanteeameti ajutiselt samuti endine Swedbanki tippjuht Erkki Raasuke. Ameti eksjuht Tamur Tsätko pidi ametist lahkuma Äripäeva paljastatud suusareiside tõttu, mis maksti kinni maksumaksja taskust.

ARIPAEV.EE

5 AASTAT
GARANTIID

www.peugeot.ee/ladu

Sõiduautode keskmine kütusekulu: 4,3-9,3 l / 100 km ja CO₂ emissioon: al 113-220 g/km. Peugeot sõiduautodele on 2-aastane tootja garantii +3 aastat lisagarantiid läbisõidupiranguga 100 000 km. Hinnad sisaldavad käibemaksu 20%. Fotod on illustratiivsed. Autosid on piiratud kogus. Pakkumine kehtib kuni autosid jätkub.

PEUGEOT
MOTION & EMOTION

Tallinn
Amserv Sõpruse
Sõpruse pst 151; Tel: 620 0950

Tallinn
Auto Forte
Tartu mnt 87 D; Tel: 699 7510

Tallinn
Metro Auto
A. H. Tammsaare tee 53; Tel: 654 0300

Tartu
Amserv Turu
Ringtee 32; Tel: 730 0666

Haapsalu
Uuemõisa Autokeskus
Tallinna mnt 78, Uuemõisa; Tel: 472 4010

Jõhvi
Mariine Auto
Jaama tn 42 B; Tel: 332 1071

Kuressaare
Kuressaare Autoteenindus
Kalevi põik 2; Tel: 452 1041

Viljandi
Rael
Tallinna tn 97; Tel: 433 0987

Pärnu
Mariine Auto
Roheline tn 66; Tel: 449 9072

Valga
Salome Tartu
Pihlaka tn 2; Tel: 733 7580

Rakvere
Wiru Auto OÜ
Kreutzwaldi 5B; Tel: 329 5560

Narva
Mariine Auto AS
Tiimani tn 5; Tel: 354 5001

INVESTEERINGUD

Poliitikutest esiininvestorid

Andrei Korobeinik

1 099 958

pole majanduslike huvide deklaratsioonis täpsustanud oma investeerimisportfelli koosseisu

A Edetabel

Esikümmel on väga erinev investeerimisportfell

investeeringute väärtus eurodes ja suurimatel investortel olevad osakud ja börsifirmade aktsiad

Valdo Randpere

279 332

Nordea Pensionifond
Swedbank Pensionifond V2
Fondiplaan
koolifond
koolifond
võlakirjafond

Mart Laar

205 429

Ishares Eur Corporate Bond
Eastern Europe Real Estate Investment Fund
Swedbank Pensionifond V3
EVLI European High Yield
Lyxor Etf Russia DJ Russia Dgr
Pimco Gis Bond Inst Hdgd
Ishares Markit Iboxx
JB BF Euro EUR B
Pictet Global Emerg Debt HI
DB X-Trackers MSCI TRN Index GER
DB X-Trackers MSCI Europe EUR
DB X-Track DBLCI OY Balanced ETF
DB Trackers MSCI EM Asia TRN ETF
East Capital Russia Fund
Swedbank Pensionifond K3
Nokia OYIJ
Bigbank FRN

Jürgen Ligi

97 791

Swedbank Pensionifond K3
Swedbank Pensionifond V3
Swedbanki Fondiplaan

Jevgeni Ossinovski

80 778

SIF Moldova (RON)
Bulgarian Real Estate Inv Fund
PKB-Compensation Voucher
Swedbank Pensionifond K3
AS Tallinna Vesi
Elcoteq SE
First Investment Bank
USEC INC

Andres Jalak

77 450

LHV Pensionifond
Nordea Pank
Nordea Pank
LHV Croatia
LHV Fiateur
LHV PKO Bank
LHV SFCAT
LHV TALIT
LHV TKMIT
LHV BSPB
LHV GAZP
LHV EDD

Jaak Aaviksoo

74 726

SEB Progressiivne Pensionifond
SEB Aktiivne Pensionifond

Aivar Sõerd

62 266

SEB Progressiivne Pensionifond
AS Tallink Grupp

**» Minu pensionivara on võrreldes sisse-
makstud kapitaliga suurenenud täpselt
26 eurot.**

riigikogu liige Jevgeni Ossinovski

Ettevõtjast riigikogu liige Andrei Korobeinik ületab oma avalikult deklareeritud miljonieurose investeerimisportfelliga mitu korda kolleegeriigikogus ja valitsuses.

Lembit Kaljuvee

96 000

Fond S2 RUC SF2 (kaasomandis)

„No ma loodan nende (pensionifondide juhtide – toim) peale, ütleme nii.

rahandusminister Jürgen Ligi

Jaanus Tamkivi

59 324

SEB Kasvufond
Swedbank Ida-Euroopa Aktsiafond
Swedbank Venemaa Aktsiafond
SEB Aktiivne Pensionifond
SEB Aasia Fond
JF China AD
Swedbank Fondifond 60E
Medical Fund
AS Tallinna Kaubamaja

Ä PIRET REILJAN, HANNES SARV, KOIT BRINKMANN
aripaev@aripaev.ee

Kõige rohkem on suhtlusportaali rate.ee asutamise jooksul saanud Andrei Korobeinik investeerinud aktsiafondidesse ja aktsiatesse. Korobeiniku majanduslike huvide deklaratsioonis koondsummana märgitud portfelli on vaid jäämäe tipp, lõviosas investeerib ta oma ettevõtete kaudu. Portfelli viimase aasta käekäigu kohta sõnas Korobeinik, et see on jäänud enam-vähem nulli.

“Suurem osa minu portfelist on minu firmade nimel. Deklaratsioonis on need investeringud, mis on minu kui eraisiku nimel,” sõnas Korobeinik. Oma deklaratsioonis märgitud investeringute kohta ütles ta, et nende hulgas on kusagil sadakond erinevat positsiooni, nii fondiosakuid, võlakirju kui ka aktsiad.

“Investeeringu eesmärk on pikaajaline. Igapäevaselt ma kogu portfelli mahus kindlasti ei kauple,” rääkis Korobeinik ja lisas, et tal on siiski mõned aktsiapositsioonid, mida ta isiklikult jälgib, kuigi nad moodustavad väike osa portfelist.

“Mul on mõned tehnoloogiafirmad USA börsil, nende käekäiguga olen rohkem kursis,” märkis Korobeinik. Südamelehedaseks Korobeinik ütles investeringut ei nimeta, aga kui ta ise aktiivselt investeerib, siis enda sõnul ikka sinna, kus ta asjadest enam-vähem aru saab. Ülejäänud osas abistavad Korobeinikut erinevad varahaldurid.

Eraisikuna pole kasulik investeerida. Tulevaste investeringute kohta ütles Korobeinik, et ilmselt suurendab ta pigem firmade portfelli kui investeerib eraisikuna. “Sest esiteks helistatakse siis ajalehtedest vähem ja teiseks on see maksude mõttes kasulik,” teatas ta.

Korobeinikule kuuluvad OÜd Andrei Invest, Serenda Estonia ning ligi pool rate.ee portaali haldavast Rate Solutions OÜst, mille ta kevadel EMT-lt tagasi ostis. Nimetatud firmad kajastuvad ka Korobeiniku riigikogu liikme deklaratsioonis, kuid seda osaluste nominaalväärtuses ehk vaid mõne tuhande euron.

Kui Korobeinik ja veel mõned keskmisest mitmekesisema investeerimisportfelli omanikud nagu justiitsminister Kristen Michal, riigikogulased Mart Laar, Jevgeni Ossinovski, Kalev Lillo, Jaanus Tamkivi, Kalev Kallo ning Rannar Vassiljev välja arvata, on Eesti riigikogulased ja valitsusliikmed börsifirmadesse või fondidesse investeerimisel tagasihoidlikud. Üksikuid fonde ja aktsiaid leiab mitmete poliitikutel deklaratsioonidest, ent mõnevõrra üllatuslikult on tõeline hitt erinevad kohustuslikud ja vabatahtlikud pensionifondid. Kohustuslikus korras enamik riigikogulasi pensionisambasse raha paigutama ei pea.

“Aga miks ka mitte?” küsis rahandusminister Jürgen Ligi vastu küsimusele, miks on ta investeerinud just pensionifondidesse kokku ligi 90 000 eurot. “Need on tugeva järelevalve ja regulatsiooniga fondid ja eks suurem rahapuudus ootab ju inimest ikka pensionieas,” sõnas ta.

Ligi on valinud kaks Swedbanki pensionifondi, aktsiatesse panustava strateegiaga K3 ja V3, kuhu ta investeerib tavaliselt korra aastas ning mille käekäiku ta pingsalt ei jälgi. “No ma loodan nende (pensionifondide juhtide – toim) peale, ütleme niimoodi,” sõnas Ligi.

Pühapäevainvestor Ossinovski. Oma portfelliga riigikogulaste esiritta kuuluv Jevgeni Ossinovski ütles, et on selgelt pühapäevainvestor, kes ei vee pikki öid aktsiaturgude graafikuid jälgides. “Investeeringud olen püüdnud munad erinevates korvides hoida nii piirkondlikult kui ka majandusharuti,” sõnas ta.

Ossinovski on investeerinud USAsse, Soome, Eestisse, Bulgaariasse ja Rumeeniassa, valdkondadest uraani rikastusse, elektroonikasse, kommunaalteenusesse, kinnisvarasse ning pangandusse. “Olen pikaajaline investor, mistõttu viimase paari aasta turuolukorras ei ole eriti investeerimistehinguid teinud, vaid pigem oodanud situatsiooni paranemist,” märkis Ossinovski.

Pensionifondide suhtes on Ossinovski skeptiline, kuigi on ka ise ühte neist panustanud.

“Minu pensionivara on võrreldes sissemakstud kapitaliga suurenenud täpselt 26 eurot – sama tootluse puhul teeniks mu fond mulle 65. eluaastaks kuskil 250 eurot. Võib-olla sellepärast mul kolmandat sammast veel ei olegi,” nentis riigikogulasest investor.

Ä Edetabel

Riigikogu liikmete ja ministrite investeringud

investeringute väärtus eurodes, kuni kohani 35 investeerimisportfelli koosseis

11. MARGUSHANSON 47 086	Nordecon Tallink Grupp
SEB Progressiivne Pensionifond	24. ANDRUS ANSIP 20 672
Swedbank Pensionifond V3	SEB Progressiivne Pensionifond
Swedbank Ida-Euroopa Aktsiafond	25. MAILIS REPS 20 458
Swedbank Venemaa Aktsiafond	Swedbank Pensionifond
Swedbank Venemaa Aktsiafond	26. TÖNIS LUKAS 19 984
JPMFF Pacific Equity Fund	Swedbank Pensionifond K3
Tallink Grupp	AS Baltika
12. IMRE SOOÄÄR 43 825	AS Harju Elekter
Swedbank Pensionifond K3	Olympic Entertainment Group
Swedbank Pensionifond V3	27. EIKI NESTOR 19 688
13. REMO HOLSMER 43 694	Swedbank Pensionifond K2
SEB Progressiivne Pensionifond	28. URMAS PAET 19 106
Tallinna Kaubamaja OEG	Swedbank Pensionifond K3
Baltika	29. REIN RANDVER 18 896
14. KRISTEN MICHAL 40 401	SEB Tasakaalukas Pensionifond
SEB Kasvufond	SEB Aktiivne Pensionifond
Geneetilise Farmaatsia Fond (väärtus dekl)	SEB Progressiivne Pensionifond
Trigon Uus Euroopa Top 10 fond (väärtus dekl)	30. KEIT PENTUS 18 491
SEB Progressiivne Pensionifond	SEB Progressiivne Pensionifond
iShares MSCI Brazil Index Fund (väärtus dekl)	31. VÄINO LINDE 18 364
Tallinna Kaubamaja Merko Ehitus	Swedbank Pensionifond K2
AS Järvevana	32. REIN LANG 17 733
Nordecon International Olympic Entertainment Group	Swedbank Pensionifond K3
Arco Vara	33. JÜRI RATAS 17 522
Baltika	SEB Progressiivne Pensionifond
China Mobile Ltd (hind ADR)	34. ESTER TUIKSOO 16 936
15. KALEV KALLO 40 351	Sampo Pension 50
SEB Aktiivne Pensionifond	35. TOOMAS TÖNISTE 16 682
SEB Ida-Euroopa Võlakirjafond	Swedbank Pensionifond V1
SEB Global Chance/Risk Fund	Swedbank Pensionifond V3
SEB Corporate Bond Fund	Swedbank Pensionifond V2
SEB Asset Selection Fund	Swedbank Pensionifond K3
SEB High Yield Fund	36. KALEV LILLO 16 678
EXS1	37. URMAS REINSALU 16 104
AAXJ	38. JAAN ÖUNAPUU 16 096
LHV World B	39. HEIMAR LENK 16 045
EENERG 181120	40. TÖNIS KÕIV 15 127
16. JUHAN PARTS 31 723	41. SIIM VALMAR KIISLER 14 965
Swedbank Pensionifond K3	42. SVEN SESTER 14 690
Swedbank Pensionifond V2	43. TAAVI RÕIVAS 14 637
Swedbank investeerimisriskiga elukindlustus	44. URMAS KLAAS 14 564
AS Tallink Grupp	45. KAREL RÜÜTLI 14 293
17. INDREK SAAR 27 210	46. HANNO PEVKUR 13 859
Swedbank Pensionifond K3	47. MARIANNE MIKKO 13 527
Swedbank Pensionikindlustusfond	48. LIISA-LY PAKOSTA 13 240
Swedbank Ida-Euroopa Aktsiafond	49. MATI RAIDMA 13 204
Swedbank Ida-Euroopa Kinnisvara Aktsiafond	50. KALVI KÕVA 13 072
Swedbank Kesk-Aasia Aktsiafond	51. DENISS BORODITŠ 13 050
18. ARTO AAS 25 706	52. ANDRES HERKEL 12 982
SEB Progressiivne Pensionifond	53. KAIA IVA 12 861
Tallink Grupp	54. MART MERI 12 265
Olympic Entertainment Group	55. HELJO PIKHOF 12 000
19. MARCO POMERANTS 25 622	56. LAURI LUIK 10 732
Swedbanki pensionifond K3	57. KAJAR LEMBER 10 549
Swedbank Fondifond 60	58. AIVAR RIISALU 10 078
20. AADU MUST 25 591	59. ÜLO TULIK 10 011
Swedbanki pensionifond	60. KALLE PALLING 9 739
21. MARET MARIPUU 24 730	61. ANDRES ANVELT 8 911
SEB Aktiivne Pensionifond	62. NEEME SUUR 8 883
SEB Progressiivne Pensionifond	63. HELMEN KÜTT 8 835
22. VIKTOR VASSILJEV 24 329	64. REIN AIDMA 8 388
Swedbank Pensionifond K1	65. PRIIT TOOBAL 6 816
Swedbank Pensionifond V2	66. TERJE TREI 6 583
23. RANNAR VASSILJEV 22 658	67. ANNELY AKKERMANN 6 552
Swedbank Fondiplaan	68. PEETER LAURSON 6 500
Nordea Pensionifond	69. SVEN MIKSER 6 406
Deutsche Lufthansa	70. PEEP ARU 5 849
Isheares MSCI Sweden Index	71. OLGASÕTNIK 5 798
Sixt AG	72. AIVAR KOKK 4 385
American Telecom Services	73. MARIKA TUUS-LAUL 2 143
Arco Vara	74. RAIT MARUSTE 1 400
	75. PAUL-EERIK RUMMO 703
	76. JAAK ALLIK 243
	77. SIIM KABRITS 234

ALLIKAS: RIIGIKOGU JA VALITSUSE LIIKMETE MAJANDUSLIKE HUVIDE DEKLARATSIOONID.

MÄRKUS: KOONDSUMMA ARVUTAMISEL ON VÕETUD ALUSEKS VÕIMALIKULT VÄRSKE OSAKU VÕI AKTSIA HIND. OSADE INVESTEERINGUTE PUHUL ON ALUSEKS VÕETUD POLIITIKU ENDA MÄRGITUD OSALUSE VÄÄRTUS APRILLI LÕPU SEISUGA.

KOHUSTUSED

Paljude poliitikute autoliising ületab 700 eurot

PIRET REILJAN, HANNES SARV, KOIT BRINKMANN
aripaev@aripaev.ee

Ajal, kui haridus- ja teadusminister Jaak Aavik-soo lubab õpetajatele miinimumbrutopalgatõusu 700 euroni, lõövad paljude riigikogu liikmete igakuised autoliisingukulud seda summat pika puuga. Pea iga kümnes riigikogulane maksab majanduslike huvide deklaratsioonide järgi autoliisingut 700 eurot või enam. Neljarattalise sõbra omamise kuluedetabeli tipus troonivad Keskerakonna ja Reformierakonna poliitikud.

Nii maksab keskerakondlane Valeri Korb Linnamaasturi RX 400h ja Volvo S80 eest 1084 eurot kuus. Tema riigikogu liikme palk on 3900 eurot kuus. Lisaks saab ta majanduslike huvide deklaratsioonil andmetel vaid ASi Biopuhastus ja SA Ida-Viru Keskaigla nõukogu liikme tasu.

Korbist veelgi enam maksis aga kevadel deklaratsiooni esitamise ajal teine keskerakondlane Olga Sõtnik, kelle rahakotist võttis Hyundai linnamaasturi IX55 ning Lexus IS 250 liisimine igas kuus 1101 eurot. Sõtniku kuupalk on 3380 eurot ja muid tasusid tal sel nädalal avalikustatud deklaratsiooni kohaselt ei ole. Sõtnik on ka riigikogu liikmete laenuedetabeli eesotsas.

Sõtniku kinnitusele on Lexuse liising lõppenud, aga ta ei ole jõudnud deklaratsiooni muuta. Küll tunnistas ta, et kahe auto liisimine on päris suur kulu ja teist autot Sõtnik praegu liisingusse võtta ei kavatse. Teist autot kasutas tema abikaasa.

Randpere kasutas Volvo-alet. Keskerakonna poliitikute ei jää kaugele maha reformikas Valdo Randpere, kahe Volvo linnamaasturi liisimine viib temalt kokku 976 eurot. Just Randpere oli hiljuti Eesti Päevalehes avalikustatud riigikogu liikmetele tehtud Volvo-soodustuste Info-Autolt välja-kaupleja. Info-Auto omanik on Viktor Siilats. Volvode allahindlus riigikogulastele võib ulatuda 20

Need on minu isiklikud asjad, kuidas ja kellega, ja nendest ei räägi ma rohkem.

riigikogu liige Rein Aidma

protsendini, mis näiteks Volvo XC60 mudeli puhul tähendab umbes 10 000 euro suurust allahindlust.

"Ei liisinud kumbagi sellepärast (Info-Auto pakumine - toim). Liisisin seetõttu, et mul on alati Volvod olnud viimasel ajal ja pidin mõlemad ära vahetama," lausus Randpere. Teise autoga sõidab Randpere sõnul tema naine. Eelmise aasta deklaratsioonis oli Randperel samuti kaks Volvot, aga need olid välja ostetud ning vanemad mudelid: Volvo XC90 (2005) ja Volvo XC70 (2009).

Osa poliitikutest automarke ei avalda. Volvost ongi saanud riigikogu liikmete lemmikmark, 16 saadikut deklareerib, et maksab liisingut või kasutusrenti Volvo eest. Päris suur hulk rahvaesindajaid ei ole auto marki aga deklaratsioonis märkinud ning ka nende hulgas võib olla mitmeid Rootsi automargi sõpru.

Vähemalt kahe auto liisingut maksis kokku 14 riigikogu liiget, kellest ainsana on kolme auto liisingut kukil reformierakondlasel Rein Aidmal. Hyundai, Mazda ja Volkswagen Golfi eest tuleb tal igas kuus tasuda 681 eurot. See summa on suhteliselt suur? "Ei ole. See on suht pisike summa," märkis Aidma. Tema sõnul sõidab ta ise ühe autoga, sellel on riigikogu parkimiskaart ja ülejäänud autod on sugulaste kasutuses, keda ta selliselt aitab. "Need on minu isiklikud asjad, kuidas ja kellega, ja nendest ei räägi ma rohkem, kui on deklaratsioon kirjas," lõpetas Aidma autoteema.

Ka ühe auto liisijate hulgas on neid, kes kulutavad ühes kuus auto peale rohkem kui on plaanide järgi uuel aastal pedagoogide miinimumpalk.

Edetabel

Riigikogulased liisivad korraga mitut autot

Kogu liisingmakse kuus eurodes, arvutatud majanduslike huvide deklaratsiooni andmetele tuginedes

OLGA SÕTNIK	Liisib kahte autot, Hyundai IX55 ja Lexus IS 250	1101
VALERI KORB	Liisib kahte autot, Lexus RX 400h ja Volvo S80	1084
VALDO RANDPERE	Liisib kahte autot, Volvo XC 90, Volvo XC 60	976
TÕNIS KÕIV	Liisib kahte autot, Honda CR-V ja Honda FR-V	782
PEEP ARU	Liisib kahte autot, millede marki pole märkinud. Abikaasaga ühisomandis olevaks on märkinud Mazda 626 (2002)	771
TARMO LEINATAMM	automarki ei ole märkinud	760
MARGUSHANSON	Liisib kahte autot, automarke ei ole märkinud	756
MIHHAİL STALNUHHIN	On märkinud, et talle kuulub Mitsubishi Outlander (2011)	720
JÜRI JAANSON	On märkinud, et talle kuuluvad Audi (2011) ja Renault (2005)	700
HELMEN KÜTT	Liisib kahte autot, BMW 525D ja Audi A6	699
ANDRES ANVELT	Liisib kahte autot, automarke ei ole märkinud	696
PRIIT TOOBAL	Liisib kahte autot, automarki ei avalda, on märkinud, et talle kuulub Chrysler Sebring (2004)	692
REIN AIDMA	Liisib kolme sõidukit, Hyundai, VW Golf ja Mazda	681
TAAVI RÕIVAS	Liisib kahte autot, Audi ja Fiat	649
URMAS KLAAS	Audi A6	610
AIVAR SÕERD	Volvo XC60	580
ELDAR EFENDIJEV	Honda Accord	577
LAURI LUIK	Volvo S60	569
MARET MARIPUU	Liisib kahte autot, Audi A3 ja Toyota Yaris	560
URVE PALO	Volvo XC60	560
ARTO AAS	Volvo Xc60	551
HELJO PIKHOF	Volvo XC60	549
VLADIMIR VELMAN	Volkswagen Passat	539
KALEV KALLO	Volvo S80	537
MEELIS MÄLBERG	Volvo XC70	525
PEETER VÕSA	Liisitavat automarki ei ole märkinud	520
ENN EESMAA	Nissan, täpsemat marki pole märkinud	509
ANDREI KORBEINIK	Honda Accord	500
KALLE PALLING	Chrysler 300c	495
INARA LUIGAS	Liisitava auto marki pole märkinud, talle kuuluvad Volkswagen Vento (1993) ja Peugeot 308 (2011)	480
KALLE JENTS	Subaru Outback	472
MARKO MIHKELSON	Volvo XC70	470
AARE HEINVEE	Honda CR-V	461
TÕNU JUUL	Liisitavat automarki ei ole märkinud	452

RIIGIKOGU
liige Olga Sõtnik liisis kahte sõidukit. Lexuse liising on tänaseks lõppenud, maksta on jäänud veel Hyundai linnamaasturi eest. FOTO: VEIKO TÖKMAN

REMO HOLSMER	On märkinud, et talle kuulub Lexus (2007), liisitatavat autot pole märkinud	450
LIISA-LY PAKOSTA	Liisitatavat automarki ei ole märkinud	445
VÄINO LINDE	Volvo XC60	440
JAAN ÕUNAPUU	Liisitatavat automarki ei ole märkinud	430
MARIANNE MIKKO	Liisitatavat automarki ei ole märkinud	425
REIN RANDVER	Liisitatavat automarki ei ole märkinud	425
DENISS BORODITŠ	Liisitatavat automarki ei ole märkinud	420
ESTER TUIKSOO	Subaru Outback	410
MARGUS TSAHKNA	Liisitatavat automarki ei ole märkinud	409
AIVAR RIISALU	Liisib kahte autot Nissan Patrol ja Peugeot 308	400
KAJAR LEMBER	Liisitatavat automarki ei ole märkinud	387
ANDRUS SAARE	Mazda 5	374
JAAK ALLIK	Liisitatavat automarki pole märkinud, ühisomandis Mazda 323 (2003) ja Opel Corsa (2001)	362
ANDRES HERKEL	Liisib kahte autot, Honda Jazz ja Honda FR-V	362
LAURI LAASI	Audi A6	362
KALVI KÕVA	Mazda 6	360
JAANUS TAMKIVI	Liisitatavat automarki ei ole märkinud	355
KALEV LILLO	Liisitatavat automarki ei ole märkinud	355
KALLE LAANET	Mitsubishi ASX	333
INDREK SAAR	Volvo S60	331
MARIKA TUUS-LAUL	Volvo V60	323
HEIMAR LENK	Volvo V60	323
KAREL RÜÜTLI	Volvo T/S80	307
ANDRES JALAK	Volvo XC60	306
MART MERI	Honda CR-V	290
KADRI SIMSON	Škoda Superb	283
ANDRE SEPP	Volvo S80	283
KAJA KALLAS	Volkswagen Tiguan	274
MATI RAIDMA	Nissan Qashqai	261
AADU MUST	Liisitatavat automarki ei ole märkinud	255
MARKO POMERANTS	Nissan Qashqai	246
IMRE SOOÄÄR	Liisitatavat automarki ei ole märkinud	246
URVE TIIDUS	Škoda Octavia Ambiente	224
TARMO TAMM	Toyota Avensis	210
TÕNIS LUKAS	Toyota Corolla Verso	194
RAINER VAKRA	Liisitatavat automarki ei ole märkinud	114
YANA TOOM	on märkinud, et talle kuulub Nissan Qashqai (2011), samuti, et maksab autoliisingut, konkreetset liisingumakset pole aga aruandesse märkinud	

Ä Edetabel Riigikogu liikmed on aktiivsed laenajad

deklareeritud laenusummad kokku eurodes, laenuandja nimi ja selgitus

TÕNISPALTS	911 219	Swed, SEB, Nordea, Kaamos Group, Pambos Holdings	eluasemelaenuid ja investeerimislaenuid
ANDREI KORBEINIK	330 560	Swed, Danske	3 eluasemelaenu, kaks nendest Sampost
TOOMAS TÕNISTE	270 790	SEB, Nordea	2 eluasemelaenu
DENISS BORODITŠ	269 355	Nordea, Swed	eluasemelaen, laen
KAREL RÜÜTLI	259 575	Swed, Nordea	õppelaen, eluasemelaen
INDREK SAAR	258 352	Swed	eluasemelaen
OLGA SÕTNIK	234 757	Swed	eluasemelaen, laen
LAURI LAASI	220 939	Nordea, eraisik	eluasemelaen, Oleg Harlamovilt 6500 eurot
MAILIS REPS	215 713	SEB	eluasemelaen
MARGUS TSAHKNA	204 874	SEB	2 eluasemelaenu
MARGUS HANSON	197 932	Swed	3 eluasemelaenu, summa hulgas on 57 410 euro suurune laen, kus ta on kaastotleja. Nordea Bank Finlandis käendab 68 852 euro suurust laenu, lisaks käendab 5750 eurost õppelaenu.
MARKO MIHKELSON	190 000	Swed	eluasemelaen
TAAVI RÕIVAS	171 910	Danske, Swed	2 eluasemelaenu
ARTO AAS	158 254	SEB	2 eluasemelaenu
TÕNIS KÕIV	147 507	SEB	2 eluasemelaenu
SIIM KABRITS	139 931	Swed, SEB	õppelaen, eluasemelaen, lisaks on SEB ees korteriühisühenduse kohustus, iga kuu maksab 320 eurot. Veel on käendanud 2 õppelaenu (6000 ja 1937 eurot), samuti on SEB pangas käendusleping, mis on seotud tema ettevõtlustegevusega
MIHHAIL STALNUHHIN	135 861	SEB	eluasemelaen
RAIT MARUSTE	135 741	SEB	2 eluasemelaenu
PRIIT SIBUL	129 656	SEB	2 eluasemelaenu
KAJAR LEMBER	127 762	Nordea	remondilaen ja eluasemelaen, lisaks on käendanud Nordeast võetud 80 000 eurost OÜ Vudila investeerimislaenu.
ANDRES HERKEL	119 601	Swed	eluasemelaen
YANA TOOM	115 689	Swed	eluasemelaen
SVEN SESTER	99 724	Swed, Baltic Real Investments	2 eluasemelaenu, summa sees on ka 45 249 euro suurune laen firmast Baltic Real Investments
URVE PALO	83 120	Swed	eluasemelaen
TARMO LEINATAMM	78 000	Swed	eluasemelaen
REMO HOLSMER	77 760	SEB ja Danske	3 eluasemelaenu
ENE ERGMA	76 386	SEB	eluasemelaen
HELMEN KÜTT	69 392	Nordea, Swed, SEB	summa on kolme laenu käendus kokku, kaks neist on õppelaenuid
ANDRES ANVELT	66 817	Swed	eluasemelaen
ANDRUS SAARE	64 470	SEB	eluasemelaen
IGOR GRÄZIN	60 000	Danske	eluasemelaen
KADRI SIMSON	56 645	Swed	eluasemelaen
URVE TIIDUS	50 993	Swed	2 eluasemelaenu
EIKI NESTOR	50 100	Swed	eluasemelaen, kaaslaenaja
ANDRE SEPP	47 851	Swed	eluasemelaen
MATI RAIDMA	46 135	Swed	eluasemelaen
TÕNIS LUKAS	44 227	Swed	2 eluasemelaenu
NEEME SUUR	42 759	Swed	2 eluasemelaenu
RANNAR VASSILJEV	41 676	Nordea	eluasemelaen
PRIIT TOOBAL	37 311	SEB, Swed	2 eluasemelaenu, õppelaen
KALLE LAANET	32 894	Swed	eluasemelaen
TERJE TREI	30 612	SEB, Swed	eluasemelaen, õppelaen
LAIN RANDJÄRV	28 853	SEB	eluasemelaen, lisaks on käendanud teist eluasemelaenu summas 18 921 eurot
AIVAR RIISALU	28 704	Swed	eluasemelaen
URMAS REINSALU	26 247	Swed	eluasemelaen
URMAS KLAAS	25 883	Swed	eluasemelaen, lisaks on Swedbanki ees liisingu- ja järelmaksu käendus summas 14 578 eurot
ESTER TUIKSOO	22 005	Oliver Kruuda	laenusumma kokku on 61 997, kogusummat pole aga kasutanud
AIVAR SÕERD	21 956	SEB	3 hüpoteeklaenu, ei ole täpselt märgitud, kas on laenu jääk või kogusumma
KALVI KÕVA	20 000	Swed	eluasemelaen, lisaks on riigimaa järelmaksuvõlg summas 5726 eurot ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna laenu käendus 138 848 eurot
MEELIS MÄLBERG	19 775	Nordea	eluasemelaen
TÕNU JUUL	19 260	Swed	kodukapitalilaen
MARET MARIPUU	18 665	SEB	eluasemelaen
ERKI NOOL	18 093	Swed	eluasemelaen
KALEV KOTKAS	14 100	Swed	laen

Ä Edetabel Ministritest on suurim võlglane panga ees välisminister

laenusumma eurodes, laenuandja nimi

URMAS PAET	välisminister	316 195	Swedbank
KRISTEN MICHAL	justiitsminister	224 104	Swedbank
KEN-MARTI VAHER	siseminister	168 830	Swedbank
JUHAN PARTS	majandus- ja kommunikatsiooniminister	108 837	Swedbank, SEB
SIIM VALMAR KIISLER	regionaalminister	71 498	Swedbank
REIN LANG	kultuuriminister	71 090	Swedbank
HANNO PEVKUR	sotsiaalminister	68 037	Swedbank
JAAK AAVIKSOO	haridus- ja teadusminister	49 272	SEB
URMAS REINSALU	kaitseminister	25 604	Swedbank
HELIR-VALDOR SEEDER	põllumajandusminister	21 441	Nordea
ANDRUS ANSIP	peaminister, MART LAAR eelmine kaitseminister, JÜRGEN LIGI rahandusminister, KEIT PENTUS keskkonnaminister on laenukohustusest priid.		

Saku suurhalli üks omanik Oliver Kruuda ütles eile enne aktsionäride koosolekut, et uurida tuleks seda, kuhu raha kulus siis, kui suurhalli kümme aastat tagasi ehitati. FOTO: ERIK PROZES

KOOSOLEK

Saku suurhallis käärib edasi. Riik võiks toetada

Kruuda: oleme Marcel Vichmanniga teinud metseenlust

Saku suurhalli üks suuromanikke Oliver Kruuda rääkis eile enne aktsionäride üldkoosolekut, et tema ja ettevõtte teine suuromanik Marcel Vichmann on teinud metseenlust ning hoidnud halli ülal.

Küsimustele vastab Oliver Kruuda.

Kas Teie oleksite nõus Tallinna linna ettepanekuga teha ettevõttes erikontroll? Jajah, loomulikult. Mis siin ikka – väike spordisalikene, miks mitte. Igaüks võib kontrollida, selle asemel et seda asja siin ajada. Tulge teiegi kaameraga ja hakake kontrollima.

Linn ei ole rahul sellega, et ettevõtte laenukohustused suuromanike ees kasvavad. Tallinna linn oli sel ajal ise nõukogu liige ja ma ei oskagi öelda. Võib-olla on see mingisugune teine solvumine ja teine jonn, mis siin tegelikult on.

Ettevõtte on viimastel aastatel olnud majanduslikes raskustes. Missugune võiks olla lahendus? Aga mis on majanduslik raskus? Kui see ettevõtte müüb oma renditeenust 550 000 euro eest aastas ja kõikidel inimestel peavad olema palgad saadud, soe ja elekter makstud. Ei ole siin seda tööd ja käivet. Siin suures hallis on 3–4 suuremat kontser-

ti aastas, mõned spordiüritused – ei ole meil seda turgu. Igal pool on see nii. Soomlastel on jäähoki sees, meil ei ole. Korvpall ei jõua sellist mahtu maksta, et nii suurt saali endale hoida. Käsipall ega võrkpall ammugi mitte.

Aga ikkagi, mis võiks olla lahendus? Igal pool maailmas on sellised suured hallid riigi ja kohaliku omavalitsuse omandis. Need ei ole eraettevõtete omanduses, sest raha need sisse ei too. See on metseenlus, mida me oleme Marceliga siin teinud, et oleme seda hoidnud. Enne seda hoidis seda härra Riisalu.

Kui siin erikontrolli üldse teha, siis peaks üldse vaatama, kuhu see raha kulus siis, kui see maja kümme aastat tagasi 240 miljoni krooniga ehitati. Kes ehitas ja kuhu läks raha.

Saan aru, et riik soovib omanikeringist üldse välja astuda. Riik peaks just omanikeringi sisse astuma, mitte välja. Riik on astunud Estonias, Draamateatris, Kumus omanikeringis. Samuti on riik astumas ERMis omanikeringi. Et welcome! Meil oleks väga hea meel, kui riik astuks siia ka omanikeringi. Meil oleks selle üle hea meel, et ei peaks sellega enam tegelema.

Minu töö on hapukoort müüa, aga pean siin praegu koosolekul osalema.

BIRJO MUST
birjo.must@aripaev.ee

Kehvas majandusseisus Saku suurhalli eilne aktsionäride üldkoosolek, kus hääletati ka Tallinna linna ettepaneku poolt teha ettevõttes erikontroll, rahu majja ei toonud.

“Koosolek oli ühe halva ja ebapädeva ning ebaseadusliku koosoleku musternäidis. Nii halvasti ütles ehitatud ja aktsionäride poolt halvasti vastu võetud koosolekut ma nagu ei mäletagi,” kommenteeris üldkoosolekut Tallinna linna aktsionäriõigusi esindav abilinnapea Arvo Sarapuu.

Koosoleku üks päevakorra punkt oli ka Tallinna linna ettepanek teha ettevõttes erikontroll, kuna linn pole rahul ettevõtte kasvavate laenukohustustega suuromanike Marcel Vichmanni ja Oliver Kruuda ees.

Sarapuu sõnul olid kõik osapooled erikontrolliga päri, kuid koosoleku ettevalmistaja oli muutnud kontrolli kuupäeva 30. septembri asemel 5. septembriks. Lisaks nõuti ühes punktis, et erikontrolli taotleja Tallinna linn peab firma pangakontole kandma ettemaksu kontrolli kulude katteks.

Ä Mis on mis AS Rocca al Mare Suurhall

OMANIKUD OÜ Pivotal ehk Oliver Kruuda ja Marcel Vichmann – 68,61%; riik – 15,5%; Tallinna linn – 15,79%.

KAHJUM 2011: 491 533 eurot, kogukahjum 6,1 mln eurot.

KOHUSTUSED 2010. aasta lõpu seisuga:

1,7 MLN EUROT ehk 26,3 mln krooni SEB panga ees. Tähtaeg oli 02.02.2010.

LAENSUROMANIKELT 2,7 mln eurot.

LÜHIAJALISED KOHUSTUSED ületasid käibevara 5,1 mln euro võrra, kasvades aastaga kolm korda. See viitab auditi hinnangul märkimisväärtetele makseraskustele.

LÜHIAJALISED KOHUSTUSED on ületanud käibevara viimased viis aastat.

Kuna Sarapuu sõnul on tegemist seaduserikkumise, siis vaadatakse koos advokaadiga üle see, kui seaduslikuks saab koosolekut pidada. “Edasi käitume juba vastavalt otsusele. Meil on õigus nõuda erikontrolli ka kohtu kaudu,” lausus abilinnapea.

Sarapuu kinnitas, et üldkoosolekul tekkis tuliseid vaidlusi ning küsimusi tekitas ka suuromanikega sõlmitud laenulepingute intressimäärad. “Tekkis küsimus, kuidas sai seotud osapoolte ehk Vichmanni ja Kruudaga teha lepingut, mille intress on 15%. Ka tegevjuhtkond kinnitas, et neile (suuromanikele – toim) on selle aasta alguses makstud summa, mis vanas rahas on miljon krooni,” märkis Sarapuu.

Koosoleku läbiviijalt, Saku suurhalli juhatuse esimehelt Helen Leetsarelt ei õnnestunud Äripäeval eile kommentaari saada. Ta polnud pärast üldkoosolekut nõus küsimustele telefoni teel vastama ning kirjalikult seda teha ei jõudnud.

Erikontrolli vajalikkus kahtluse all. Saku suurhalli endine omanik ja nõukogu liige Aivar Riisalu arvas enne koosolekut, et kuigi erikontrolli tegemine on Tallinna linna õigus, ei anna see midagi.

Ta on enda sõnul ettevõtte B-aktsionäridest ehk looziomanikest maja olemusest kõige paremini informeeritud, sest on kaks aastat olnud nõukogu esimees. “Väidan, et halli tekkimise finantseerimi-

”**Nii Eesti riik kui ka Tallinna linn peaksid praegu tõsiselt kaaluma, kas sellist objekti on Eestile vaja.**

Saku suurhalli endine omanik ja nõukogu liige Aivar Riisalu

sel on tehtud arvestatavaid vigu. Selline objekt ei ole kommertsobjekt ja nii Eesti riik kui ka Tallinna linn peaksid praegu tõsiselt kaaluma, kas sellist objekti on Eestile vaja,” rääkis ta. Riisalu arvab samuti, et erakapital selle ettevõttega äri teha ei saa. Selles, et Swedbanki asemel said ettevõtte võlausaldaajaks tänased suuromanikud, Riisalu probleemi ei näe. “Ma ei usu, et siin on tehtud mingisuguseid mahhinatsioone,” lisas ta.

Riik peaks halli toetama kui spordi- ja kultuurikompleksi. Suurhalli majanduslike probleemide lahendusena näeb Riisalu kahte võimalust. Kõige lihtsam lahendus oleks tema sõnul see, et halli käsitletakse spordi- ja kultuurikompleksina, millele makstakse riigi või linna toetust või mõlemat. Siiani pole linn ega riik Riisalu sõnul ettevõttesse reaalselt raha pannud. Teine lahendus oleks tema hinnangul see, et linn või riik ostavad selle üldse välja.

Sarapuu sõnul on Tallinna linn valmis kaaluma võimalust oma osalust ettevõttes suurendada. Läbirääkimisi Saku Suurhalli ja linna vahel olevat aga tema sõnul väga raske pidada. “On mõistlik, et avalik sektor on spordi ja ühiskondlike asutuste juures teatud abiga. See aga ei käi nii, et üks pool on arrogantne ja teine pool püüab mingist tegevusest aru saada,” lausus Sarapuu.

Harjumaa KOVid muudavad jäätmeturu jõujooni

Üheksa Harjumaa omavalitsust asutas eile jäätmehoolduse paremaks toimimiseks MTÜ Harjumaa Ühisteenuskeskus.

“Üsna kindlalt võib nüüd öelda, et alates tänasest pole olukord Eesti jäätmeturul enam endine,” ütles uue MTÜ juhatuse

liige Viimsi abivallavanem Margus Talsi. “Kui Eestimaa reeglina üpris väikesed vallad ei ole seni suurtele jäätmekäitlejatele väga võrdsed lepingupartnerid olnud, siis nüüd see olukord muutub.”

Keskuse üks peamistest ülesannetest ongi oskusteabe koon-

damine ja kohalike omavalitsuste eest jäätmekäitlejate leidmiseks ühishangete korraldamine. “Me oleme seda meelt, et järgmised hanked peaks olema kaheosalised: jäätmete töötlemiskoht ja jäätmevedajad tuleks leida eraldi hangetega,” ütles Talsi.

ARIPAEV.EE

Kulka: ERMi lõppfinantseerimise määravad hanke tulemused

Eesti Kultuurkapitali nõukogu otsustas toetada täies mahus ERMi hoone ehitamist, kuid lõpliku finantseerimise küsimused määravad ehitushanke tulemused, ütles Kultuurkapitali juhataja Raul Altmäe sõnul. “Eesti Kultuurkapitali nõukogu otsustas eraldada kultuu-

riobjektide sihtfinantseerimiseks mõeldud raha 100% ulatuses Eesti Rahva Muuseumi uue hoone ehitamiseks ja finantskulude katteks vastavalt Vabariigi Valitsuse kinnitatud ja Riigi Kinnisvara ASi ette valmistatud finantseerimise ehitusmaksumusega 76 miljonit eurot,

kuid ehitushind on hinnanguline, sest tegelik hind selgub ikkagi peale ehitushanget,” ütles Altmäe. Kui hanke tulemused erinevad oluliselt prognoositud hindadest, siis hakkab Kultuurkapitali nõukogu uuesti finantseerimisküsimust arutama.

ARIPAEV.EE

Ligi: üle jõu käiv sotsiaaltoetus piirab arengut

Rahandusminister Jürgen Ligi sõnul on rahanduslikku reaalsust mitteametavate sotsiaaltoetuste ülevõlvimine olnud paljudes riikides majandusarengut takistav tegur, kuid siin on abi loota tugevnevatest eelarveregulatsioonidest.

Ligi hinnangul on mitmed riskustes riigid sotsiaaltoetuste jagamisel eiranud eelarvelisi võimalusi ning selle jätkumisel ei ole oodata majanduskasvu ega sotsiaalset heaolu.

Praeguses olukorras on Euroopa Liidul keeruline edasi minna ranget eelarvepoliitikat sätestava regulatsioonita, rääkis minister Tallinnas toimuva Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) ning Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) Kesk-, Ida- ja Lõuna-Euroopa riikide eelarve- ja tervisevaldkonna ekspertide aastakoosoleku avamisel.

Seadused võitluse vastutustundetusega. Ligi sõnul toetab õiguslik raamistik rahanduse pikaajalist korrasolekut ning piirab vastutustundete poliitika läbisurumist. "Seadused töötavad aga vaid siis, kui neid jär-

gitakse. Seetõttu peavad reeglid andma ka piisava paindlikkuse tegutsemaks kiiresti muutuvates oludes," ütles minister.

Eesti on seadusetagi tasakaalu taotlenud. Minister märkis, et Eestil pole seni olnud vaja eelarve tasakaalu reeglit õigusaktidesse kirjutada – see on aastakümne jooksul olnud koalitsioonilepingu iseenesestmõistetav osa. "Ettekirjutuste puudumisest hoolimata tegutsesid valitsus ja kogu riik kriisis otsustavalt. Olukorra tõttu enamuses Euroopas ning alustõdede kaitseks ka poliitilise olukorra muutumise puhul on reeglite seadusesse kirjutamine siiski praktiline," lisas Ligi.

Tänavuse OECD ja WHO aastakoosoleku peateemadeks on riikide eelarvekriisist saadud õppetunnid, fiskaaldistsipliini taastamine ning ravisüsteemi rahandusliku jätkusuutlikkuse tagamine.

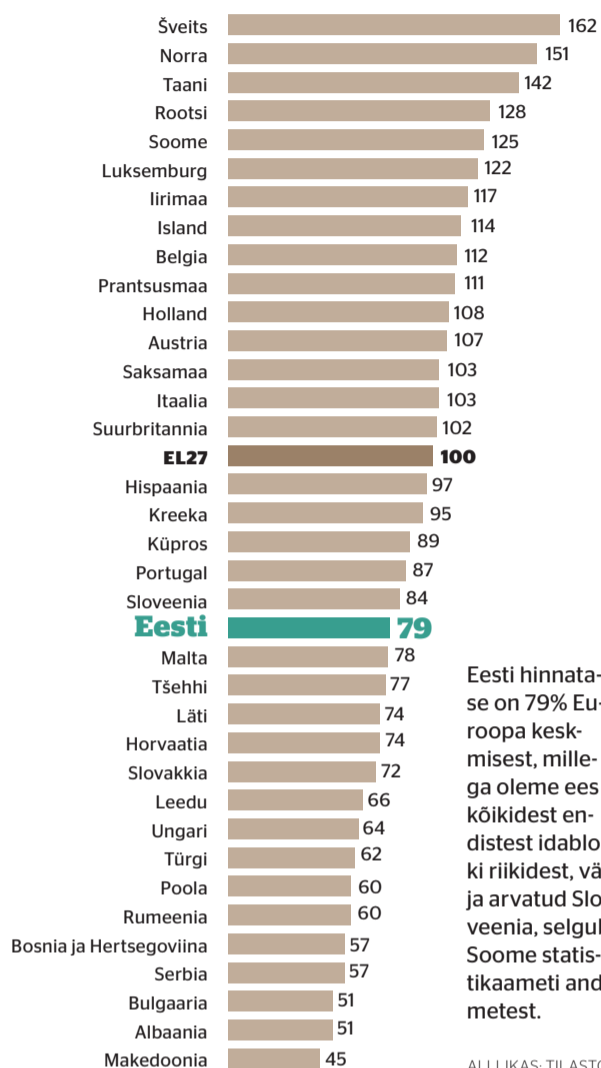
Kahepäevase konverentsi eesmärk on suurendada rahandus- ja tervisevaldkonna ametnike koostööd tervisevaldkonna eelarveküsimustes.

ARIPAEV.EE

HINNAD

Eesti juhib omade seas

HINNATASE ERATARBIJALE 2011. EL27+100

Eesti hinnatase on 79% Euroopa keskmisest, millega oleme ees kõikidest endistest idabloki riikidest, välja arvatud Sloveenia, selgub Soome statistikaameti andmetest.

ALLIKAS: TILASTOKESKUS

O-I Production Estonia AS

Iga päev jõuavad tuhandeid maailmakuulsaid tooteid O-I klaaspudelitesse ja -purkidesse pakendatuna miljonite tarbijateni kogu maailmas. Turuliidrina Euroopas, Põhja- ja Lõuna-Ameerikas ning Aasia Vaikse ookeani piirkonnas annab O-I oma klientidele võimaluse viia nende tooted tarbijateni parimat maitset, puhtust, visuaalset veetlust või väärtust pakkuvas pakendis. 1903. a asutatud O-I on enam kui 100 tegutsesisaasta jooksul laiendanud 21 riiki, omades rohkem kui 80 tehast üle maailma. Ettevõttes töötab üle 24 000 inimese. Euroopas on ettevõtetel 37 tehast 10 riigis ning ligemale 9000 pühendunud töötajat. 1995. a ostis O-I Järvakandi Klaasitehase Eestis. Lisainfo: www.o-i.com

Otsime Järvakandi tehase meeskonda

LOGISTIKAJUHTI

Põhiülesanded:

- logistikaosakonna inimeste, eesmärkide ja tulemuste juhtimine
- valmistoodangu ladustamise ja käsitlemise strateegiate rakendamise tagamine, inventuuride koordineerimine
- vedajate tulemuslikkuse jälgimine
- ladude mahutavuse optimeerimine

Sobiv kandidaat on:

- logistikaalase töökogemusega
- hea analüütilise mõtlemise, planeerimis- ja organiseerimisoskusega
- hea inglise keele oskusega
- hea meekonnamängija

Kasuks tuleb:

- logistika- või majandusalane kõrgharidus
- arusaamine tootmisettevõtte toimimisest

Pakume:

- huvitavat ja võimalusterohket tööd stabiilses globaalses ettevõttes
- konkurentsivõimelist töötasu
- kooolitusi

Kandideerida soovijatel palume saata oma andmed CV Keskuse kaudu või aadressil merite.liidemaa@eu.o-i.com hiljemalt 15.07.2012.

Eco-Mos OÜ pakutav tulevikutehnoloogia säästab raha ja hoiab tervist

Puhas joogivesi ja energiasäästlikkus on tänapäeval väga olulised teemad. Innovaatiliste vee- ja kütetorude ja -süsteemide, pumpade ning veepuhastusfiltrite müüja Eco-Mos OÜ on tuntud kui kvaliteetsete Aquathermi toodete esindaja Eestis ja Läänemere maades.

"Meie süsteemid, detailid ja seadmed on toodetud selliseid materjale ja tehnoloogiat kasutades, mis võimaldavad süsteemidel töötada üle 50 aasta, kandes majadesse puhas vett ja küttes pörandaid samal ajal keskkonda, elanike tervist ja rahakotti hoides," räägib ettevõtte juht Oleg Sergejev.

Eco-Mos OÜ pakub klientidele täiustatud Aquathermi toodete jae- ja hulgimüüki, konsultatsiooni, projektimüüki ning ehitust. Esimene konsultatsioon on nii eraisikutele kui ka ettevõtetele tasuta ning ühtmoodi sõbralikult ja paindlikult suhtutakse kõigisse. "Kindlasti ei ole me lihtsalt valmis toote müüjad, vaid lähene igale kliendile isiklikult, võtame koha peal veeproovid, tutvume ehitusprojektidega ning alles siis töötame välja omapoolse parima lahenduse," sõnab Sergejev.

Aquathermi tootevalik on mõeldud kõigile alates eramajadest, suvilatest ja korterelamutest kuni suurte tehaste, büroohoonete, muinsuskait-

se all olevate majade ja meditsiinisüsteemide. Eco-Mos OÜ on projekti loonud ja oma torusüsteemidega varustanud teiste seas näiteks sellised hooned nagu BLRT, Sisekaitseakadeemia, Tallinna Farmaatsiatehas, Kadriorus asuv Must Luik, Kuremäe elamurajoon ja farmaatsiaettevõtte Vital XD. Samuti on Aquathermi veepuhastusseadmed Vihula mõisas. Ettevõtte peamine partner Eestis on AS Merko Ehitus.

Aquathermi mitmekülgsed vee-, kütte- ja jahutussüsteemid

Rohkem kui 25 aastat tootmises olnud Aquatherm on tõestanud ennast spetsialistide seas kui üks suurema valikuga torusüsteem tuntud ja kvaliteetselt plasttorusüsteemide tootjalt. Tänu laiale torude ja liitmike valikule loovad Aquathermi tooted alati sobiva ja ideaalse lahenduse, kus neid ka kasutada poleks vaja. Samuti kasutab see süsteem lihtsat ja kindlat ühendust: toru ja liitmiku soojendamisel sulab plast tervikuks.

Torusid valmistatakse keskkonnasõbralikust tulevikumaterjalist fusiolen® PP-R, mis ei sisalda PVCd ega raskeid metalle, on varustatud metallideaktivaatoritega, 100% vastupidav korrosioonile, omab häid soo-

jus- ja heliisolatsioonimadusi ning on taastöödeldav ja kestab kaua.

Eco-Mos OÜ pakub müüki, projekteerimist, paigaldust ja hooldust nii pumbajamade automatika, pumpade, veepuhastus- ja jahutussüsteemide, soojussõlmede, külma ja sooja vee ning kütte sise- ja välistrasside ning -süsteemide, samuti veepuhastus- ja kõrgrõhustrasside ning korterimajade veepüstakute ehitamiseks.

Aquathermi tootevalikusse kuuluvad Fusiothermi viite liiki torud ja enam kui 400 ühenduselementi ehk liitmikku, Climathermi kütte- ja kliimaseadmete torustikusüsteemide komponendid, Firestopi tulekaitse sprinklersüsteem, põrandaküttesüsteemid, Aquatherm SHT lükanthülss-ühendussüsteem joogiveevarustusele, radiاتور- ja põrandaküttele ning läbimõeldud ja tuuletõmbeta kliima loomiseks kütte- ja jahutussüsteem Aquatherm-Climasystem.

Fusiothermi süsteemi kasutatakse joogiveega varustamisel nii uute torude paigaldamisel, olemasolevate remondil kui ka vanade torude vahetamisel.

Climathermi süsteemi kasutatakse kütte-, konditsioneerimis- ja ja-

hutusüsteemides, samuti põrandakütte puhul, ujumisbasseinides või suruõhusüsteemides. Joogiveega varustamise ning radiاتور- ja põrandakütte jaoks loodud ühendussüsteemi Aquatherm SHT puhul pole vajalikud abimaterjalid, torud ei deformeeru ning radiاتورite ühendused või veevarustuse vertikaalsed korrustevahelised ühendused ei too kaasa kulutusi tööriistadele ja montaažile. Põrandaküttesüsteemid Aquathermilt ei sisalda endas mitte ainult torustikke Fusiotherm ja Climatherm, vaid ka kogu põrandakütte komplekstehnoloogiat uute ja vanade hoonete jaoks, spordi- ja tööstushoonete kütmiseks, haljasalade, avatud väljakute ja põllumajandusseadmete jaoks nii sise- kui ka välisaladel.

ETTEVÕTLUSKÕRGGKOOI Mainor jätkab pärast Kuressaare ja Jõhvi keskuse sulgemist hariduse andmist kuues linnas, pildil Tallinna hoone. FOTO: VEIKO TÖKMAN

HARIDUS

Erakõrgkool Mainor tõmbab koomale.

Tasuta hariduse lubadus töötab vastu

KATARIINA KRJUTSKOVA
katarina.krjutskova@aripaev.ee

Seoses tudengite vähenemise ja uue kõrgharidusreformiga sulges Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor õppekeskused Jõhvis ja Kuressaares, sügisel pannakse ukseid kinni tõenäoliselt ka Rakveres.

Mainori rektor Krista Tuulik lausus, et kõrgkool ei saa mööda vaadata sellest, et Eesti demograafiline olukord on muutunud ja gümnaasiumilõpetajate arv langeb jätkuvalt. "Seetõttu keskendume gi me eelkõige töö ja pere kõrvalt õppida soovijatele. Nende keskuste üliõpilaste õpe, kus sellel aastal vastuvõttu välja ei kuulutatud, korraldatakse lähimas õppekeskuses." Praegu jätkab Mainor kuue õppekeskusega.

Mainorist lahkuv senine kõrgkooli ettevõtluse instituudi juhataja Andres Arrak ütles, et tudengite arvu vähenemist mõjutab uus hariduspoliitika, mis lubab tudengitele tasuta kõrgharidust.

”**Tasuta kõrghariduse lubaduse kõrvalmõjuna kaob noortel motivatsioon tasulisse õppesse astuda. Mainori rektor Krista Tuulik**

Pärnits võrdles tasuta haridust sotsiaalabiga. Novembris kirjutas ka Mainor ASI osanik Ülo Pärnits Äripäevas arvamuskirjat, kus pooldas tugevalt tasuta kõrgharidust. "Tasuta kõrgharidus ei tööta. See on oma olemuselt sotsiaalabi ning seega see ei saagi töötada, sest abiraha ja toetustega ei saa tagada efektiivsust," kirjutas Pärnits.

Tasuta kõrghariduse lubamine mõjutab Tuuliku sõnul sisseastujate motivatsiooni. "Kahjuks on üks tasuta kõrghariduse lubaduse kõrvalmõju see, et gümnaasiumi lõpetavatel noortel kaob igasugune motivatsioon erakõrgkooli tasulisse õppesse astuda. Seda negatiivset kõrvalmõju kogesime oma nahal eelmisel sügisel ka meie," ütles Tuulik. "Milled on kõrgharidusreformi mõjud, saame näha eeldatavasti kahe aasta pärast, kui on selgunud, mida tähendab tasuta kõrgharidus."

EBSis eelmisel aastal muutusi tunda polnud. EBS Grupi juht Madis Habakuk lausus, et EBSis (Estonian Business School) pole uue haridusreformi tõttu olukord muutunud ja sellega seoses pole ka muudatusi tehtud. "EBSis on stabiilne olukord," kinnitas Habakuk.

Ta lisas, et mullu oli EBSi tasulistele kohtadele

isegi kolmandiku võrra suurem tung. Teisalt nentis Habakuk, et selle aasta vastuvõtmiste kohta on vara veel midagi öelda.

Mainori õppekeskuste sulgemisest kuulis Habakuk eile esimest korda. Ta arvas, et kohalike õppekeskuste sulgemine ei too Mainorile kaasa suurt kahjumit. Samuti ei mõjuta see Habakuke hinnangul kuigivõrd EBSi soovijate arvu.

"Kui Mainori keskused on üle Eesti laiali, ega nad EBSi vastuvõtule erilist mõju ei avalda. Võibolla saame 5–6 tudengit juurde, aga see pole suur arv," sõnas Habakuk.

Erahariduse päästab kiire reageerimine. Habakuke arvates on tasulistel kõrgharidusel sõltumata uuest reformist ja tudengite arvu vähenemisest tulevikku: "Kuna era on dünaamiline ja teeb uuendusi kiiremini, siis ühiskonna kui terviku seisukohalt on mõistlik, et selline valik on olemas."

Seevastu Mainori rektor arvas, et suurtel avalik-õiguslikel ülikoolidel seisavad sarnased optimeerimisülesanded veel ees. "Erakõrgkoolid peavad olema paindlikumad väliskeskkonna muutustele ning vastuvõtlikumad uutele lahendustele," ütles Tuulik.

Mis on mis Ettevõtluskõrgkool Mainor

MAINORI TUDENGITE ARV on viimaste aastate jooksul pidevalt vähenenud: 2008. aasta 3745 tudengi asemel õppis koolis 2011. a kokku 2502 õpilast, selgub majandusaasta aruandest. Tänavu sai diplomi 323 inimest.

ETTEVÕTLUSKÕRGGKOOI MAINOR alustas tegevust 1992. aasta sügisel. 1992–2002 kandis kool nime Mainori Majanduskool. Kooli asutas konsultatsioonifirma Mainor, kes on praegu 50% ulatuses kooli omanik.

Tallinn eskiisi ei nõua

Tallinna linn esitas linnavolikogule ehitusmääruse eelnõu, mis kaotab detailplaneeringute tegemisel eskiisi koostamise nõude.

Tallinna Linnaplaneerimise Ameti juhataja Anu Hallik-Jürgenstein ütles, et uue ehitusmääruse rakendamine tagab planeer-

ingute menetlemise aja lühendamise, planeeringute menetluse parema jälgitavuse ning planeeringute menetlemisel halduskoormuse vähendamise.

Ühe peamise muudatusena loobutakse detailplaneeringu eskiisi koostamise nõudest.

ARIPA.EE

Schultz toetab Balti nõudmisi

Euroopa Parlamendi presidenti Martin Schulzi sõnul tuleb kindlasti tasakaalustada senist ebaõiglast ja põhjendamatu põllumajandustoetuste jaotamist Eurooliidus.

Eile hommikul andsid Eesti, Läti ja Leedu põllumajandusor-

ganisatsioonide juhid Schulziga kohtudes europarlamentidele üle Baltimaades kogutud 63 719 toetusallkirja ja petitsiooni, milles nõutakse Balti riikide põllumaadele võrdseid konkurentsitingimusi ELi ühisturul.

Europarlamendi president

Schulz, kes on Euroopa Liidu tulevase eelarvekava üks pealäbirääkijatest, ütles põllumaade esindajatele, et nende ettepanekud on täiesti õigustatud. "Raha jaotamisel liikmesriikide vahel ei saa meil olla üldist lähenemist, me peame vaatama vä-

ga täpselt iga riigi olukorda," lisas ta. Schulzi sõnul ei saa ta lubada, et Eesti, Läti ja Leedu põllumajandustoetused tõusevad kohe 100% tasemele, kuid kindlasti senist ebaõiglast toetuste jaotamise struktuuri tasakaalustada.

ARIPA.EE

EMPORIO ARMANI

Pärnu mnt. 10/Väike-Karja 12, Tallinn

ALLAHINDLUS

-30%*

BOSS
HUGO BOSS

Harju 6, Tallinn

*Välja arvatud tärniga tooted.

FOTOUUDIS

Laevaehitusfirma BLRT Grupp võttis vastu õnnitlusi. 100. aastapäev

KADRIORU muuseumi lilleaias oli eile suur telk, mille sissepääsu juures tervitas GLRT Grupp eesotsas suuromanik Fjodor Bermaniga külalisi, kellelt kingituste ja lillede asemel oodati annetusi BLRT Fondi, mis toetab andekaid noori kõrghariduse omandamisel. BLRT ei lubanud üritust pildistada ega fotosid avaldada. FOTO: VEIKO TÖKMAN

Segadus Rapla vallavanema ümber

A LAURA MALLENE
laura.mallene@aripaev.ee

Aasta algusest senist Rapla vala vanemat välja vahetada sooviv Reformierakond tahab saada valda juhtima noore peaministri nõuniku Henri Arrase.

Henri Arras on 28aastane edukat parteikarjääri teinud mees, kes eelnevalt täitis erakonna pressiesindaja kohta. Seejärel sai ta peaminister Andrus Ansipi nõunikuks. Raplamaa Sõnumitele põhjendas ta kandidatuuri sellega, et on aeg uuteks väljakutseteks. Ta lisas ajalehele, et Raplamaaga seob teda elukaaslane, kes on seal üles kasvanud ja gümnaasiumi lõpetanud. Ta ei soovinud Äripäevale intervjuud anda enne, kui tema ametisse nimetamine on kindel.

Rahulolematus kestis kaua. Arrase kandidaadiks määramisele eelnes pikk kohalik käärimisprotsess alates jaanuarist. Erakonna piirkonnaorganisatsioon ei olnud päris rahul vallavanema Alar Mutli töö tulemuste aruandega. Toona sai erakonna Raplamaa piirkonna juhatuse esimees

VIIMATI peaministri nõunikuks töötanud Henri Arras on tõenäoline järgmine Rapla vallavanem.

FOTO: MARINA PUSHKAR POSTIMEES / SCNAPIX

Aare Heinvee korralduse rääkida Mutliga – väljavahetamisest. Heinvee, kellega koos kuuluvad Reformierakonna Raplamaa juhatusse veel Rain Rosimannus ja Kalle Palling, keeldus Raplamaa

Sõnumitele ütlemast, kes sellise käsu täpselt andis. Reformierakonna Rapla piirkonna usaldushääletusel aasta alguses aga anti vallavanemale jätkamiseks roheline tuli.

Heinvee sõnul esitas senine vallavanem Alar Mutli aprillis ise lahkumisavalduse. "Kui ma ise arvan, et mis oli probleem – ju siis ei olnud korrektselt asjad tehtud. Kui võetakse mingi plaan, eesmärk, on see Rapla valla arengulistest eesmärkidest tulenev või Rapla vallavanema vahetus, siis tuleb selle nimel tegutseda. Ja kui on eesmärk täitmata, siis ju siis on midagi täitmata jäetud või vale eesmärk püstitatud..." selgitas Heinvee.

Ta toonitab, et tegu on piirkonna siseasjaga ja et kaugemalt niite ei tõmmata.

Eile valimisi ei toimunud. Esialgse kava kohaselt oleks pidanud uue vallavanema valimine toimuma eile, kuid lükkus edasi. "Meil on jäänud aega väheks, et rääkida ja tutvustada kõigile uut kandidaati seisukoha võtmiseks," selgitas endine riigikogu liige Harri Õunapuu, kes tegeleb uue vallajuhi otsimisega. "Kuna koalitsioonipartnerid tahtsid sel teemal rääkida, siis täna (eile – toim) volikogus seda ei otsustata."

Loomisel ettevõtluse uus kasvustrateegia

Valitsus kiitis eile heaks ettepaneku koostada Eesti ettevõtluse kasvustrateegia 2014–2020, mille peamine siht on Eesti majanduse konkurentsivõime parandamine suurema lisandväärtuse loomisega.

Eesmärk on aidata kaasa konkurentsivõime kava "Eesti 2020" eesmärkide saavutamisele: tõsta tootlikkust töötajate kohta Euroopa Liidu keskmisega võrreldes 80 protsendini ning samal ajal tõsta tööhõive määra vanusegruppis 20–64 aastat 76 protsendini aastaks 2020.

Riigil on uue strateegiaga plaan kujundada ettevõtlus- ja innovatsioonipoliitika strateegiline raamistik senisest sidusamaks tervikuks.

Strateegia on otseselt suunatud ettevõtetele ning silmas peetakse kolme sihti: Eesti ettevõtetel teenustest, ettevõtjad on pädevad, hästi juhitud ja efektiivsed ning Eesti majandus on rah-

80

protsendini Euroopa Liidu keskmisest peab ulatuma Eestis tootlikkust töötaja kohta kaheksa aasta pärast.

vusvaheliselt lõimunud, uuendusmeelne ja ettevõtlik.

Strateegia on jätk Eesti ettevõtluspoliitika arengukavale 2007–2013 ja on innovatsioonipoliitika osas tihedalt seotud praegu kehtiva teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonistrateegiaga "Teadmispõhine Eesti 2007–2013".

Eesti ettevõtluse kasvustrateegia koos rakendusplaaniga valmib 2013. aasta mais.

ARIPA.EE

Jürgen Järviiku pankroti otsustab Danske Bank. Seni kokkuleppeid pole

Ä ANNE.OJA
anne.oja@aripaev.ee

Jürgen Järviiku pankrot kuulatakse välja veel enne sügist, kui kunagine kinnisvaraärimees Danske Bankiga võla osalises tasumises kokkuleppele ei jõua.

Kohtusaalis nägi Järviik pisut väsinud välja, kuid elavnes välklambi sähvatustest ja paistis siirast rõõmu tundvat, et pakub avalikkusele veel huvi.

Järviiku loomus on sama: ta vaidleb nõuetele kangekaelselt vastu ja kasutab pankroti edasilükkamiseks ka teisi võtteid. Näiteks esmaspäeval esitas ta e-posti teel taotluse ajutise halduri Rein Vaiksaare taandamiseks, põhjendades seda huvide konfliktiga.

Järviik on Danske Bankile võlgu 235 000 eurot, kuid kompromissina sooviks pank 60 000 euro laekumist, ütles pank esindanud advokaat Helmeri Indela kolmapäeval kohtus. Seejuures oli tingimuseks, et esimene 20 000eurone makse laekuks samaks päevaks. Kohtuistung alguseks ei olnud pank aga sentigi saanud.

"Mina tegin ettepaneku tasuda ettemaksuna 6000 eurot ja ajatada ülejäänud summa. Pidasin läbirääkimisi panga juhatu-

100

MILJONI euro ulatuses on Jürgen Järviik andnud isiklikke käendusi endisele tippmodellile Carmen Kassile ja ühe miljoni euro ulatuses Astro Holdingule.

KUNAGINE kinnisvaraärimees Jürgen Järviik kinnitas ülelele Harju maakohustus veel kord, et ta ei ole maksejõuetu.

FOTO: ERIK PROZES

se ehk Aivar Rehaga isiklikult," raius Järviik ja pakkus tõendus kirjavahetust. Ehkki Danske Bank on Järviiku varianti kaalunud, on see saanud mitu korda eitava vastuse.

Vara vähem kui kohustus. Ajutise halduri hinnangul on Järviik püsivalt maksejõuetu, kuna vara väärtus jääb kohustustele kõvasti alla. Vara on alla 300 000 euro, millele lisandub 210 000 eurot Nordea pangas, kuid sellest ei piisa, et rahuldada üle 857

000 euro ulatuvaid nõudeid, selgitas Vaiksaar.

Järviiku varaks on korteriomand ja väärtpaberid, mida haldur hindas nimiväärtuses.

Järviik väitis, et rohkem kui 100-leheküljelises pankrotiavalduses on kohtule esitatud tema kohta eksitavat infot, ühtegi teist kohtu- ega täitemenetlust pole tema suhtes algatatud. "Ma ei nõustu sellega, et mul on tänasel päeval 800 000 euro eest kohustus. Pean läbirääkimisi Swedbankiga, Astro Holdingu ja Car-

men Kassiga. Kohtus on vaidlustatud 35 000eurone Reval Haus Kinnisvara nõue, kuna seal on toimunud tasaarveldus," ütles ta.

Vaiksaar ütles, et kui kohus teeb põhimõttelise otsuse Järviik maksejõuetuks kuulutada, on ta ajutise haldurina nõus, et pankrotihalduriks määratakse keegi teine. "Pankrotimenetluse kestel võib tekkida olukord, et haldur on nii hageja kui ka kostja. See ei ole aga takistanud mul ajutise halduri tööd tegemast," selgitas Vaiksaar.

Majanduskonverents

Äriplaan 2013

toimub 26. septembril 2012
Nokia Kontserdimajas

www.konverents.aripaev.ee

Konverentsi projektijuht Anne-Ly Raudhein 667 0107
programmijuht Äripäeva arendusdirektor Mari Kõlli 508 9810
e-post: konverents@aripaev.ee, registreerimine 667 0411

Äripäev

Valmisfirmade müük, äri- ja mittetulundusühingute asutamine
Firma kätte 24h Jooksul! Suur nimevalik
www.wasp.ee
info@wasp.ee
Tel. 6 77 01 55
Mob. 51 12 061

Eestimaa on ilus!
PUHKA EESTIMAAL
www.maaturism.ee

ML-TRANSPORT

Osakoormate vedu tagaluukautodega
TALLINN-
HELSINKI-TALLINN

Enne kl 12 tellitud veos järgmisel tööpäeval sihtkohas!

tel: +372 505 5074
info@mltransport.ee

www.mltransport.ee

Enne kui otsustad, küsi pakkumist ka meilt!

SOODNE HIND

Tänu lepingutele kõigi suuremate hulgimüüjatega saame pakkuda konkurentsivõimelisi hindu.

SUUR KAUBAVALIK

Leiame just Teile sobiva toote Eestist või Euroopast.

PERSONAALNE TEENINDUS

Meie meeskond kuulab ära Teie soovid ning pakub Teile sobiva lahenduse.

Klick on sülearvutite jaeturu liider Eestis. Oleme esindatud 20 kauplusega parimates kaubanduskeskustes, mis teeb meist suurima digikaupade jaemüüja Eestis.

SÜLEARVUTID • TAHVELARVUTID • TELERID • FOTOKAAMERAD
LAUARVUTID • MONITORID • PRINTERID • TERVIKLAHENDUSED

PERSOON

Juht peab käima töötajatega ühte jalga. Büroomaailma juhi Jüri Rossi sõnul on "bossamist" liiga palju

KAISA GABRAL
kaisa.gabral@aripaev.ee

Eesti suurima kontoritarvete müüja Büroomaailma ees tänaval Peterburi teel võtab meid vastu rõõmsameelne ja tragi ettevõtte juht ja aktsionär Jüri Ross. Ta viipab energiliselt ja juhatab meid ringkäigule oma ettevõtte ruumidesse.

Koridoride seintel ilutsevad aukirjad. Koosolekuruumi seinu ehivad raamitud ajaleheväljavõtted, palju on Äripäeva. "Need on kõik meie ettevõttest kirjutatud või meiega kuidagi seotud lood," lausub Ross ning juhatab meid edasi laoruumidesse. "Minule meeldib eriti just siin laos. Olen õppinud insener ja iseõppinud kaupmees," muheleb ettevõtja ning tervitab laotöötajaid rõõmsalt. Jüri Ross tervitab absoluutselt kõiki töötajaid. Mõnele viskab mõne muheda killu. Isegi töstukimees laos lehvitab Rossile. "Me oleme positiivsed, jah. Mida sa siin ikka nutad! Teretame kõiki ja... Vene inimestel ja noortel on rohkem komme mind teieta, teistele olen ma üldiselt Jüri," seletab Ross, kes ülbet bossamist ei seedi.

Ross on sündinud Siberis ning keerulisematel eluperioodidel on ta põhitöö kõrvalt lisaraha teeninud ka taksot sõites. Ta õppis TPLs automatiseeritud juhtimissüsteemide eriala, töötas Majandusmatemaatika Uurimise Instituudis teadlasena ning pärast ASI Talleks lõi koos mõne sõbraga väikeettevõtte Kompuuter, mis tegeles koolidele tarkvara väljatöötamisega. Siis sattus ta kokku Mauri Lahdenperaga, kes oli Soomes arvutite kokkupanija. Õpiti üksteist tundma ja nii loodigi praegu pereettevõtte Büroomaailm. Rossi naine ja lapsed töötavad samas ettevõttes ning on ka omanikud.

Kuigi osanikud on ka põhijanaabrid, on Büroomaailm sisuliselt perefirma. Töö ja pereelu kulgevad käsikäes. "Ma naeran siiaaani, et kui sa sinna altari ette läksid, siis sa ju ütlesidki, et kuni surm meid lahutab. Noh, oma perega on kergem tööd teha," iseloomustab Ross pereettevõtte mudelit ja lisab, et kedagi seepärast tööl siiski ei eelistata.

„ Ei saa nii, et firma avab ukSED kell 8, kuid sina marsid sisse kell 9. Tuleb oma inimestega ikka sama jalga käia.

Büroomaailma juht Jüri Ross

Kui mõnda noort mehehakatist kasvatatakse selles vaimus, et temast saaks ühel päeval jõukas äriimees või riigimees, siis Ross pole enda sõnul kunagi selliste ambitsioonidega olnud. "Mul pole kunagi olnud unistust, et ma hakkain nüüd ettevõtjaks, kaupmeheks. Aga sattudes selle ala peale tuleb tödeda, et ma tunnen end siin väga hästi ja mugavalt. Mul on vedanud," räägib Ross.

Plaanivabalt edukaks ettevõtteks. Büroomaailma loomine polnud Rossi sõnul aastaid kaalutud samm. Idee tuli pigem spontaanselt. "Mu äripartner Soomes ütles mulle, et hakka nüüd bürootarveteid Eestis müüma. Ega mina ise selle peale ei tulnud! Ma lausa naersin, et oh, Mauka (Mauri Lahdenpera – toim), mida sa nüüd räägid, kuhu sa selle paberi kleebid, otsaette või? Arvasin, et mina olen ikkagi arvutimees," meenutab Ross ja lisab, et tegelekult oli tol ajal turg korralikest kontoritarvetest tühi ja ettevõtte sai kena hoo kiirelt sisse.

"Polnud meil mingit plaani. Plaane tehakse vastavalt sellele, kuidas asi läheb. Paljud teoreetikud kirjutavad, et ettevõtetel peavad olema pikaajalised plaanid. Aga no mis pärast seda krahhi nüüd nendest pikaajalistest plaanidest saanud on? Kes neist Harvardi ja Oxfordi lõpetanutest oskas ennustada, et selline krahhi tuleb? Mitte keegi! Samamoodi on ka nüüd ja abivajajaid ilmub järjest välja," seletab ettevõtja irooniliselt ning lausub veidi vaiksemalt: "Sa pead vaatama, kuidas see mäng kulgeb. Kuidas majanduses edasi läheb!" Rossil on siiani mängu jälgimine ja fookuses hoidmine hästi välja tulnud.

Büroomaailm on Rossi sõnul arenenud siiaaani alati kiiremini kui Eesti majandus ning see on mingis mõttes ka nende mõõdupuu olnud. "Selle aasta esimesel kahel kuul oli meie ettevõtetel kasv. Ma plaksutasin juba rinnal trakse ja rääkisin inimestele, et meil läheb väga hästi. Kuid siis, kolmandal kuul pidin oma sõnu sööma, sest üldine eksporditõus jäi seisma ja ka meie ettevõtte kasv seiskus," räägib Ross ja nendib, et praegu on käes veidi kitsamad ajad. "Pilt on üsna sarnane nagu 2007. aasta kevadel, kui vaadata majanduse tsüklit. Paljudel algas langus 2007. aasta sügisel, aga meil juba kevadel," meenutab Ross masu algusperioodi ja soo-

vitab ettevõtjatel oma kulud kontrolli all hoida ja mitte liiga äkki neid tõsta. "Praegu pole aeg hakata rohkem kulutama," soovib äriimees.

Kui ärevad signaalid majanduses on mõned ettevõtjad tarretanud, siis teised otsivad häid objekte, mida masu ajal saaks hea hinnaga osta. Büroomaailm on Rossi hinnangul oma head investeeringud juba ära teinud. "2008. aastal alustasime lao ehitust ja võtsime laenu, mis on meil veel 10 aastat peal. Kuid see on kindel investeering," lausub ettevõtja ja lisab, et tulevikku silmas pidades plaanitakse ühte kauplust veel väljapoole Tallinna.

"Ma isegi ei tea kuidas, aga investeeringutega me puusse pole pannud, need on hästi õnnestunud," räägib ettevõtja, kelle sõnul on oma osa müdugi ka õnnel. Kui mõelda ebaõnnestumiste peale, siis toob Ross välja mõned ebaõnnestunud töötaja palkamised ja töötajast lahti laskmised. "Inimestega töö on nii keeruline. Tihti peale hindad kedagi üle või siis hoopis alahindad kedagi, ei märka, et on vaja palka tõsta õigel ajal ja siis varsti ongi avaldus laua peal," ohkab Ross. Tundub, et tema inimesed lähevad talle väga hinge.

"Küsisite, kas ma olen vigu teinud. Lätis ja Leedus on meil olnud investeeringud, mis pole end siiani õigustanud," torkab Ross äkitselt. Ta ei usu, et tema silmad näevad seda, kuidas need investeeringud plusspoolele jõuavad.

Juht peab elama tööliste argielu. Kui praegu läheb osal ettevõtetel juba paremini, numbrid kosuvad, siis suhtumine pole Rossi hinnangul siiski paranenud. "Juht peab elama oma inimestega tööelu. Ei saa nii, et firma avab ukSED kell 8, kuid sina (ettevõtte juht – toim) marsid sisse kell 9. Tuleb oma inimestega ikka sama jalga käia," räägib Ross, kelle hinnangul on rõõmsad ja enda väärtust tunnetavad töötajad ühele ettevõttele kulda väärt. "Eestis on nii palju sellist suhtumist, et mina olen boss, mina tulen, millal tahan, ja lähen, millal tahan, ega pea kellelegi aru andma," kritiseerib Ross Eesti ettevõtluskultuuri.

Kuid üldises plaanis on ta Eesti majanduse arenguga rahul ning ka riigi juhtidele pole tal midagi suurt ette heita. "Areng on 20 aasta lõikes olnud

BÜROOMAAILMA suurromaanik Jüri Ross teab, et tegelikult maksab töötajale palka klient ning kirjutab ettevõtte slogani märkmepaberile.

FOTO: VEIKO TÖKMAN

60

miljonit krooni oli investeringu kogusumma koos tehnikaga 2008. aastal uude logistikakeskusesse.

Ä Huvitav fakt

KOHV on Büroomaailma üks müüdammaid artikleid.

Ä Kommentaar

Töötajad on kui oma pere liikmed

MARGARITA ROSS,
ettevõtte raamatupidaja ja Jüri Rossi abikaasa:

Pereäri mudel toimib kenasti. Ainuke miinuskoht on see, et pereliikme puhul on lihtsam töö tähtajaga venitada. Kuid teistpidi, kui on pereettevõtte, siis suhtutakse töötajatesse ka kui oma peresse. Kunagi kui me Sakala tänaval veel puumaja keldris töötasime, siis tuli meie juurde üks koostööpartner ja ta üllatus, kui me terasime ruumi sisenevat koristajat omamehelikult. Ta ei saanud aru, milleks me seda teeme. Meie oleme seda meelt, et kõik inimesed on meie ettevõttes võrdsed ja keegi ei pea ennast kellestki paremaks. See aitab kaasa ka ettevõtte arengule ja käekäigule.

Praegu ollakse ettevaatlikumad

RIHO PURJE
BDP Eesti OÜ juhatuse liige

Jüri Ross käsitleb meid pigem enda konkurendina, meie neid pigem klienti ja -koostööpartnerina. Tõsi, meie ettevõtte üks üksus – tütarettevõtte – tegeleb tööpoolest ka nendega otsest konkureerival B2B ärisuunal.

Pool sellest aastast on sisuliselt juba möödas. Euroopa majandus on selgelt murekoht, kuid mõjud meie turule saabuvad reeglina väikese viitajaga. Jooksev aasta ilmselt ei tule märkimisväärselt erinev varasemaga võrreldes. Samas, arvestades alles hiljuti läbielatud ränki korrektsioone, ei julge ka pikemaajalist tulevikuprognost nütüd enam keegi lahkelt välja pakkuda. Meie valdkonnas tervikuna läheb ettevõtetel täpselt nii hästi, kui hästi läheb meie klientidel. Kui üldiselt majanduses mingit drastilist kukkumist ei tule – kontorid töötavad edasi –, siis ei tohiks kindlasti ka meie valdkonnas mingit suuremat probleemi tekkida. Praegu ollakse ilmselt oma varude planeerimisel palju ettevaatlikumad, kui seda oldi enne hiljuti möödunud majandussurutist.

Niivõrd väikesel turul peaks jätkuvalt erinevate ettevõtete omavaheliste sünergiate, koostöövõimaluste otsimine ja arendamine olema edasiviiv tegevus.

tubli. Alati võib muidugi paremini minna. Maksude osas pole mul ka mingeid pretensioone, see on alati vaidlusküsimus olnud ning riigiti erinev. Kui oleme maksudega Euroopa keskmise kandis, siis see on täiesti okei,” räägib Ross, kuid lisab siis, et põhilist tuska teeb pigem see, et seadused venivad meie riigis kui laisad lohed. “Ja kui palju rahmeldamist, kui palju aja ja raha kaotamist käib meil riigihangetega! Miks pole ametkond pannud püsti õigeid seaduseid ja reegleid riigihangete puhul? Sellest pole ma aru saanud,” vangutab Ross pead.

Stressi maandamiseks istutab lilli. Enamasti peetakse ettevõtjat rahameheks. Selliseks, kes sõidab keskmisest parema autoga, elab keskmisest paremas majas ning kui ettevõtte on eriti edukas, ostab endale villa soojal maal ning maine huvides investeerib heategevusse. Uurides, milline on suhe rahaga, jääb ettevõtja korraks vait, hingab sügavalt sisse ja lausub muigelsui: “Tarbin nagu kõik Eesti inimesed, on seda (raha – toim) veidi rohkem kindlasti kui keskmisel Eesti inimesel. Mängin golfi. Aga ma olen kokkuhoidlik inimene. Mul isa ka rääkis kunagi, et pois – kõhtu keegi ei näe!”

Peale golfi mängimise meeldib Rossil ka aias nokitseda. “Ma istutan seal lilli ja pöösaid. Elame perega Jõelähtmel golfiplatsi lähedal ja seal on meil oma maa,” räägib ettevõtja, kergitab korrakulme ning lisab, et selle soone päris ta ilmselt oma isalt, kes oli põllumees. “Aias on hea mõelda asjade üle. Istutades oled sa õnnelik,” lausub Ross, kes plaanib kuni pensionini veel ettevõtet juhtida. Kuid seda, kes ta lastest ettevõtte üle võtab, ta välja hõigata veel ei taha. “Kui sa oled 60aastane, nagu mina, siis juhina sa saad hästi läbi 15 aastat noorematega ja 15 aastat vanematega. Mida rohkem iga tõuseb, seda rohkem jääb ülevaalt poolt partnereid vähemaks. Mõni kaob jäädavalt. Sa ei suuda firma jaoks enam siis nii palju anda. Ma arvan, et ma pensionini ikka veel teen tööd, sinna on neli aastat aega,” räägib Ross rõõmsalt ja juhatab meid fotograafia oma kabinetist edasi koridori. Terve vestluse aja on olnud Rossi kabinetis üks päran. Kõigi ukseid on kontorist avatud. Rossi hinnangul on usaldus ja üksmeel see, mis ettevõtet edasi viivad.

Best Sales
bestsales.ee

Müügi-juhtide klubi Balbiinos

31. augustil

kutsub Best Salesi Müügijuhtide klubi külla jäätisetootja Balbiino müügidirektor HINDREK MÄNNIK.

Ta räägib, kuidas ta värskest korraldas ümber müügijuhtide tulemustasusüsteemi ja kontrollmehhanismi. Samuti hindas ta ümber kaubapaigutajate töö.

Klubi tasu on 68 eurot + km. Osalemiseks kirjutage annika.matson@aripaev.ee

Äripäev

ÄRIPÄEVA SEMINAR

SISEKONTROLI AASTAKONVERENTS 2012

Eesti majandus väliskeskonna riskide lainetel. Majandusanalüütik **MARIS LAURI**

Millised riskid tulenevad konkurentsi valdkonnast? Konkurentsiametite peadirektor **MÄRT OTS**

Kuidas ettevõtte kriisis käitus ja 7 aastat hiljem maineriske maandab? Copterline'i vastutav juht **TÖNIS LEPP**

Milline on Eesti Energia riskimudel ja kogemus tururiskide juhtimisel? Eesti Energia finantsdirektor **MARGUS KAASIK**

Millised on sisekontrolli hüpoteetilised ja tegelikud kaasused? Finantsanalüütik **RITA ILISSON**

Hind kuni 03.08.2012 registreerudes **179 eurot** (214.80 km-ga), tavahind 229 eurot (274.80 km-ga). Registreerides korraga ühest maksjaettevõttest kaks või enam osalejat kehtib lisasoodustus 5%.

Lisainfo ja registreerimine telefonil 667 0411 või

Äripäev

www.seminar.aripaev.ee

Kuidas kaardistada ja testida ettevõtte toiminguriskid ja kontrollisüsteemid? Kaubamaja ASi siseauditi osakonna juhataja **MERIKE RABI**

Millised on riskid pilvetehnoloogiate ajastul? Ernst & Young Baltic, vanem juhtivkonsultant **SIIM ABEN**

Milliseid riske kätkeb ettevõttele sotsiaalmeedia? Praktilised näited ja häkkimise demo. Clarified Security juht **MEHIS HAKKAJA**

23. august

Sokos Hotel Viru konverentsikeskuses

Tule liitu uudiskirjaga
www.toostusuudised.ee/uudiskiri

Tööstusuudised

t o o s t u s u u d i s e d . e e

Uudiskiri annab kord nädalas ülevaate tootmisettevõtetest kirjutatud teemadest ning lingid nende teemadega lähemalt tutvumiseks. Ootame infot teie ettevõtte kohta aadressil tanel.raig@aripaev.ee

Tanel Raig

www.toostusuudised.ee toimetaja

5. september Radisson Blu Hotel Olümpia

toostusuudised.ee
SEMINAR

Kuidas vähendada oluliselt ettevõtte kulu
PRÜGILE?

SEMINAR, KUS RÄÄGITAKSE, KUIDAS VÄHENDADA ETTEVÕTTES JÄÄTMEKÄITLUSKULUSID 80%!

Teemad:

Jäätmeseaduse täitmine – praktika ja probleemkohad.

Advokaadibüroo Raidla Leijns & Norcus advokaat **MARGUS KÕIVA**

Milliseid väärtusi võib sisaldada ettevõtte prügi?

Ragn Selli pakendi-, tööstus- ja ehitusjäätmete teenusejuht **KALLE GRENTS**

Milliseid tehnilisi lahendusi saab kasutada prügi kulu vähendamiseks?

Ragn Selli kliendihaldur **TIIT KÕIMA**

Kogemus: Kuidas vähendada kulusid prügile kuni 80%?

Solaris keskuse haldusjuht **ERKO REINMANN**

Kogemus: Kuidas kulutada tööstusettevõttes jäätmekäitlusele 20 eurot kuus?

Interconnect Product Assembly AS juhatuse esinaine **KOIDU KASK**

Kuidas korraldada efektiivselt ettevõtte jäätmekäitlust?

Estonian, Latvian & Lithuanian Environment OÜ

Arutlusring: Mis takistab Eesti ettevõtjaid säästmast jäätmekäitluses?

Seminari **soodushind** kuni 29.08.2012 registreerudes 159 eurot (km-ga 190,80 eurot). Hiljem registreerujatele 199 eurot (km-ga 238,80 eurot). Hind sisaldab hommikukohvi ja lõunapausi. Täpsem info seminari kohta tel 667 0234, e-post sulev.senkel@aripaev.ee, registreerimine tel 667 0099, e-post registreerimine@aripaev.ee või

www.seminar.aripaev.ee Äripäev Radisson Blu HOTEL OLÜMPIA, TALLINN

Best Sales

kingitus

Müügirahva tasuta stardikoolitus

KUIDAS TEHA SEPTEMBRIS ISIKLIK MÜÜGI-REKORD?

Koolitusel osalemist EI SAA OSTA, see on **Best Salesi** kingitus müügirahvale. UURI KUIDAS!

EKKE LAINASALU start-up müügikoolituse saavad kingituseks: 25 esimest **Best Salesi** uudiskirjaga liitujat. Tellige uudiskiri kohe bestsales.ee/uudiskiri 25 **Best Salesi** uudiskirja tellijat loosi alusel.

Start antakse 27. augustil kell 14.00-16.00 Von Stackelbergi hotelli konverentsikeskuses Toompuiestee 23
Info Annika Matson, e-post annika.matson@aripaev.ee

Äripäev KESKUS

VALIO Eesti juhatuse esimees Mairo Solovjov märkis, et tööstused püüavad investeringutega piima üha rohkem vääridada. FOTO: ANDRAS KRALLA

PIIMATÖÖSTUS

Üksteise võidu eksporti jahtimas. Tihe konkurents sunnib üha uusi rahasüste tegema

Ä AIN ALVELA
ain.alvela@aripaev.ee

Eesti piimatoodete valmistajad on viimasel paaril aastal investeerinud ühtekokku üle kümne miljoni euro tootmise laiendamise ja tootearenduse hüvanguks ja kuna siseturg ei ole kummist, on kõigi eesmärk ühene ja selge – eksport.

Poodides üha pikenevad piimatoodete lette vaadates jääb küll mulje, et kuhu ja mida veel toota – kodumaa piimaturg on täis mis täis, mistõttu piimatööstuste säärane investeringute võidurelvastumine tundub justkui kohatu ja loogikavastane. Näiteks ainuüksi toorpiima toodavad kohalikud põllumehed peaaegu kaks korda rohkem, kui meie tööstused praegu vajavad. Ettevõtete juhtide sõnul on suurte rahapaigutuste peamine mõte siiski ekspordivõimaluste avardamine, sest kui selles võidujooksus alla jääda, seab see ettevõtte kestvuse tõsise kahtluse alla.

ASi Valio Eesti juhatuse esimees Mairo Solovjov kinnitas, et investeringute taga on kolm vaala: piimatööstuse jätkusuutlikkuse tagamine, konkurentsivõime säilitamine ja efektiivsuse tõstmine. Solovjov on seda meelt, et piimatööstuses ei ole ettevõtteid üle investeerinud, mistõttu on näiteks mööbli- ja puidutööstusega paralleelide tõmbamine kohatu.

“Ükski Eesti kuuest suuremast piimatööstusest pole otseselt kannapööret teinud, soetatud on ajakohasemaid, kiiremaid masinaid ja liine, sest mõned neist pärinesid 1990. aastastest,” selgitas Solovjov. “Näiteks meie viimane rahapaigutus võimaldab nüüd juustutootmise kõrvalproduktina saada kuni 6protsendilise kuivainesisaldusega vada-ku, mida saame eksportida.”

Varem müüdi juustuvalmistamisest üle jääv vada-kuvedelik Põlva piimakombinaadile, aga spetsiaalse tehnoloogia hankimine võimaldab seda vääridada ja piiri taha müüa.

„**Konkurents Eesti piimaturul on tihe ja tarbija hindab ning ostab vaid kõige paremaid tooteid, sestap ei saa tööstused läbi ka üha uusi rahapaigutusi tegemata.** ASi Maag Piimatööstus juhataja Valdis Noppel

“Kui keskenduksime vaid siseturule, siis on kuus suurt piimatööstust selgelt liiga palju, seda enam, et piimatoodete sisetarbimise maht on suhteliselt konstantne,” nentis Solovjov. “Pealegi milleks Eestimaal toodetud toorpiima niisama välja vedada, palju kasulikum siinsele majandusele on seda kohapeal töödelda ning siis müüa juba valmis tooteid.”

Peamiselt veetakse välja juustu. Siiani on Eesti piimatööstuste põhiline eksporditüüp juust, mille tootmisele on keskendunud nii Valio oma Võru juustutööstuse toodanguga kui ka E-Piim, Põltsamaa Meierei Juustutööstus ja Saaremaa Piimatööstus. Maag Piimatööstuse ja Tere toodangust moodustavad lõiviosa nn värsked piimatooted – jogurtid, jogurtid, kohukesed jmt. Viimaste puhul on ekspordivõimalusi siiani napilt ja ka mahud ei anna juustuga võrrelda. Küll aga on tulevikus ekspordipotentsiaali hästi säilivat piimatoodetel – peale juustu ka võil ja pulbril.

Solovjov on seisukohal, et toidukaupa on võimalik eksportida, kui teed seda oma kaubamärgi all ning suudad eristada hinnatundlikust kraamist, samas kui anonüümsete toodetega võid küll teenida korra suure kasumi, aga sama lihtsalt võid sellega ka kaotada.

“Brändipakend on edu alus. Eesti toode pole maailma analoogidest halvem, piiri taga lihtsalt ei tunta seda,” rääkis Solovjov. “Bränditootel peab olema oma lugu ja järjekindel turundus. Valio igatahes tahab keskenduda edaspidi oma nime all müümisele ja viia n-ö nimeta toodete osakaal minimaalseks, et mitte sattuda allhankija rolli.”

Ajalooline investering Jõhvi. Viimaste suuremate investeringute hulka paigutub ka Maag Piimatööstuse Jõhvi tootmisüksuse laiendamine, mis avati mai keskel ja mille tulemusena lisandub ettevõttele 3400 m² tootmis- ja laopinda. Uue sisseade ja tehnoloogia kasutuselevõtuga suudab Eesti kapitalil põhinev Maag Piimatööstus töödelda nüüd kuni 280 tonni toorpiima päevas.

Maag PT juhi Valdis Noppeli sõnul suureneb ettevõtte koguvõimsus ja paraneb tootmisdünaamika. Üle 5 miljoni euro suurust investeringut teatas ka EAS tehnoloogia investeringute meetmest. “Tegemist on pretsedenditu projektiga, kuna viimane võrreldavas suurusjärgus investering Virumaa piimatööstuse ettevõttesse tehti 1970. aastatel,” märkis Noppel. “Kõik kulutused seoses Rakvere tootmise integreerimisega Jõhvi moodustavad ligi 7 miljoni eurot.”

Noppel märkis, et tänu hoogsale investeerimisele on Maaag PT viimase paari-kolme aastaga oma mahulist turuosa siseturul kahekordistanud, praegu ulatub see tema sõnul 21 protsendini.

Võiturg madalseisus. Eelmisesse kevadesse jääb investering ka Saaremaa Piimatööstuses – 1,5 miljoni euro eest osteti uus võiliin, lisaks soetati piima esmatöötlemise liin koos baktofuugiga, mis tagab juustu valmistamiseks kasutatava piima kvaliteedi. Uus liin valmistab ühe tonni võid tunnis.

ASi Saaremaa PT juhatuse esimees Andi Saagpakk ütles, et uus võiliin pandi üles ennekoike sellepärast, et eelmine oli veerand sajandi vanune.

Uus liin osteti just tänavu sellepärast, et ära kasutada veel saadaolevat PRIA toetust. Või toodangumahu suurenemist uue liini käivitamine kaasa ei too, seda takistab Saaremaa piiratud tooraineresurss ja ka näiteks võiekspordi praegune madalseis. Nii on Uus-Meremaa ja Lõuna-Ameerika farmerid Venemaa turu üliodava võiga üle ujutanud, mistõttu Eesti tootjatel sinna praegu suuremat asja pole.

“Aga toodangu suurendamise potentsiaal on meil olemas, võime selle tarbeks, kui peaks nõudlust tekkima, piima ka mandrilt lisaks tuua,” selgitas Saagpakk. “Praegu on aga võiturg piimatööstuse sektoris vaata et kõige rohkem maas, eriti suur müügihinna langus leidis aset mõeldud sügisel.”

Võitootmine on peamiselt juustu valmistamisele keskendunud Saaremaa PT toodangus n-ö lahutamatu kõrvalprodukt, ettevõtte toodangust moodustab umbes 2/3 juust.

A Tasub teada Piimatööstused investeervad võidu

VALIO EESTI

2010 – ligi 2,3 miljoni eurot, Võru Juustutööstuse uus liin
2011 – 6,1 miljoni eurot, Laeva meierei laiendus ja uus logistikaterminal
2012 – umbes üks miljon eurot, vadaku tootmine

MAAG PIIMATÖÖSTUS

2008 – 0,4 miljoni eurot, piima plastpudelite liin
2009 – 0,65 miljoni eurot, kodujuustuliin
2011 – 3,5 miljoni eurot, tootmise laiendamine Jõhvis
2012 – üle 5 miljoni euro, Jõhvi piimakombinaadi laiendus

SAAREMAA PIIMATÖÖSTUS

2008 – 4,8 miljoni eurot, uus juustuliin
2012 – 1,5 miljoni eurot, võiliin, piimaliin ja baktofuug

PÕLTSAMAA MEIERE JUUSTUTÖÖSTUS

2009 – 2,3 miljoni eurot, uued tootmiseseadmed
2010 – 0,4 miljoni eurot, uus vadakukodujuustuliin
2011 – 0,5 miljoni eurot, uued puhastusseadmed

E-PIIM

2008 – 0,5 miljoni eurot, uus vadakutehnoloogia
2012 – üle 2 miljoni euro, piimatööstuse uuendamine

TERE

2012–2013 – kuni 12 miljoni eurot, tootmise kolimine

ALLIKAS: ÄRIPÄEV

Tööstus- uudised

www.toostusuudised.ee

TÖÖRIISTAPOOD

1691

www.cedo.ee

metal | express

- Roostevaba teras
- Alumiiniumid
- Vask ja messing
- Võrgud ja perforeeritud lehed
- Terasest ukse-, akna- ja fassaadisüsteemid Forster

- Alumiiniumist ukse-, akna- ja fassaadisüsteemid (Nokian Profiliit)

Metal Express OÜ
Valdeku 132, 11216 Tallinn
Tel 619 1070, 51 07 881
Faks 619 1079
www.metalexpress.ee
metalexpress@metalexpress.ee

RAIT MARUSTE: PROKURÖR HEILI SEPP KÄITUS EBASEADUSLIKULT. Endine Riigikohtu esimees Rait Maruste taunib rahastamiskandaaliga tegeleva riigiprokurööri Heili Sepa käitumist, kes tegi teatavaks oma eelistuse mõnede väidete tõlevastavuses.

REFORMIERAKOND LÄKS KOHTUSSE, SOOÄÄR SAMUTI. Reformierakond ja era-

konna riigikogulastest liige Imre Sooäär esitasid samaaegselt Äripäeva vastu hagi kohtusse.

RANDPERE LIISIS KAKS VOLVOT. Viktor Siilatsi Info-Autolt riigikogulastele soodsad Volvod välja kaubelnud Valdo Randpere on ise liisinud kaks Volvot.

TOIMETAJA VEERG

Volvod tõendavad riigikogu eetilist küündimatust

Oletame, et ajakirjanikul on tarvis suvilasse murutraktor osta. Astub murutraktoripoodi sisse, teatab, et on ajakirjanik. Küsib, kas soodustust ei pakuta. Inimene, kelle moraalne kompass pole just rikki läinud, tunnetab, et midagi valesti. Nii ei peaks ju käituma.

HANNES SARV
Äripäeva ajakirjanik

”**Volvod ei ole suur mure. Ent riigikogulased, kes ei suuda eetilisel mõelda, on.**

Automaatselt ebausaldusväärne. Oletame, et pood ei pakugi soodustust, vaid seda teeb Rootsis asuv tootjafirma. Oletame, et ajakirjanik ei luba soodustuse eest ja temalt ei küsita vastutasuks mitte midagi. Miks see siiski häirib? Väga lihtne – tegemist on ametipositsiooni kasutamise selleks, et võita endale privileege. See muudab ta automaatselt kaasinimeste silmis ebausaldusväärseks. Ajakirjaniku puhul polegi niivõrd tähtis mitte see, mida ta sellest murutraktorifirmast hiljem kirjutab, nutikam seda ei teegi. Pigem on ohtlik see, mis ta kirjutamata jätab – kas siis teadlikult või alateadlikult paneb inimene ennast olukorda, kus tal oleks ebamugav mõnda teemat puutuda, kuna ta on sidunud ennast ja oma ametipositsiooni soodustusega.

Neile ajakirjanikele, kes kahtlevad, kuidas on õige käituda, on heaks orientiiriks eetikakoodeks. “Ajakirjanik ei võta vastu ametikohti, soodustusi, tasu ega kingitusi, mis tekitavad seoses tema ajakirjaniku tööga huvide konflikti ja võivad vähendada tema usaldusväärsust.”

Ent tegelikult pole õiglase maailmatunnetusega inimesele koodeksit vaja, sest nad ei kasuta positsiooni isikliku heaolu parandamiseks. Eetikakoodeks annab ülevaate elukutse esindajate käitumispõhimõtetest väljapoole – annab kindlustun-

de, et ameti esindajad käituvad väärikalt. Koodeksile saab viidata, kui nad seda ei tee. Lihtsam on ametkonna sees probleemidega tegeleda, vajadusel tõsustet lõpetada.

Vaja eetikakoodeksit. Riigikogu liige Valdo Randpere, kelle kaudu teadmine soodsatest Volvodest riigikogusse jõudis, on liisinud koguni kaks autot. Mõlemad Volvod. Randpere ei tee saladust, et teise autoga söidab tema naine.

See ei ole kuigi tõsine teema, on paljud märkinud. Volvo-ostu üle arutlemine sunnab meid eemale tõelistest probleemidest, nagu erakondade rahastamine, ütlevad teised. Tõepoolest – soodsad Volvod riigikogu ei ole riigi seisukohast võttes kuigi suur mure. Ent riigikogu liikmed, kes eetilisel mõeldada ei suuda, on. Kuidas peaks nad suutma lahendada erakondade rahastamise probleemi, kui nad nii lihtsa asjaga endale jalga tulistavad? Ehk on meil tõesti vaja riigikogulase eetikakoodeksit. Veel parem oleks aga, kui riigikogu liikmed suudaksid iseseisvalt eetilistes küsimustes orienteeruda.

EDUKAS EESTI

Kriis tugevdab majanduse konkurentsivõimet

Praegust kriisi armastatakse küll kiruda nii laiemalt Euroopa Liidus kui ka Eestis, ent tähelepanuta on jäetud asjaolu, et kriis aitab lõppude lõpuks parandada Euroopa majanduse konkurentsivõimet ning muuta sellega majandust tugevamaks.

INNO TÄHISMAA
ajakirjanik

”**Seda, mida ei suutnud ELi abimiljardid kümne aastaga, suutis väike kriis mõne aasta jooksul.**

Praeguseks on juba unustuse hõlma vajunud asjaolu, et aastal 2000 võttis ELi valitsusjuhtidest koosnev Euroopa ülemkogu Lissabonis vastu arenguplaani, mille kohaselt pidi Euroopa Liit muutuma kümne aasta jooksul kõige konkurentsivõimelisemaks ja kiiremini arenevaks teadmispõhiseks majanduseks maailmas.

Kümme aastat näitas muudki kui ELi suutmatust. Kreeka, Hispaania ja Iirimaa, mida peeti ELi edulugudeks ja mida toodi eeskujuks uutele liitujatele, on nüüd muutunud karikatuuriks kogu maailmas. Eurotoetused, millest pidi saama vaesemate majanduste jaoks võluvits, on osutunud nende kirstunaelaks. Kreeka, Hispaania ja Iirimaa majandus ei lõonud eurotoetuste mõjul õitsele, vaid kukkusid pärast toetuste ära-

langemist kolinal kokku. Eestil ja teistel hilisematel liitujatel läks õnneks, et suur kriis peale tuli, sest nüüd lõpetatakse eurotoetuste jagamise lollus varakult ära – selleks lihtsalt pole ka rikkamatel ELi riikidel enam raha.

On saatuse ironia, et Eesti, mis pole saanud kaugelgi neid toetusi, mida nautisid Kreeka ja Hispaania, on majanduslikult palju paremas seisus. Nii näiteks on Eesti tehnoloogia start-up'ide poolest elaniku kohta esirinnas mitte ainult ELis, vaid kogu maailmas. Eestist on saanud kriisi mõjul üks konkurentsivõimelisemaid majandusi kogu maailmas.

Kasulik kriis. Väikese viivitusega on Lissaboni strateegia realiseerunud, ent sootuks muul moel, kui seda nägid ette Euroopa Liidu kõige targemad poliitilised pead. Seda, mida ei suutnud saavutada Euroopa Liidu abimiljardid kümne aasta jooksul, on suutnud üks väike kriis ära teha mõne aastaga.

Äriteenused

reklaam

TEL 667 0105, reklaam@aripaev.ee

rae
RAE KIVITEHAS
www.raekivitehas.ee e-mail: info@raekivitehas.ee tel 555 00 560

**GRANIIDIST TÄRINGUKIVI
ÄÄREKIVI
MÜÜK JA
PAIGALDUS**

20-aastase kogemusega kütusefirma OÜ Urgen otsib **STRATEEGILIST INVESTORIT.**
Kontakt: raivo@urgen.ee, 504 7540

ROIGASAIAD OÜ
Roigasaedade valmistamine ja paigaldamine
tel 509 2933, 514 4136, info@roigasaiad.ee
www.roigasaiad.ee

KAARDID ENNUSTAVAD
Tel 900 1727 • 24 h
Hind 1,09 €/min
Sooduspakkumine: www.ennustus.ee
Kätelt ennustamine veebis: www.hiromantia.eu

PAKITUD MULTŠ
otse tootjalt Sinu õuele.
Külasta meie kodulehte www.mults.ee ja telli!
Autorevol OÜ • Purila küla, Rapla vald • telefon 615 0584

teenuste rubriigi standardreklaam
42x26 mm hinnaga 15€
Reklaami tellimine: reklaam@aripaev.ee
Tel 667 0105 • faks 667 0200

Edukas Eesti

Äripäev Sampo Pank
emt kaubamaja

Kuidas saavutada Eesti jätkuv edu?
Otsime vastuseid, sest tõelised edusammud algavad alati headest mõtetest.

Arvamuskonkurss
“Edukas Eesti”

Konkursil osalemiseks tuleb saata arvamusartikkel (kuni 5000 tähemärki) teemal „Edukas Eesti“ koos oma fotoga aadressil arvamus@aripaev.ee

Kolmele paremale arvamusartiklile on Äripäev koostöös EMT, Tallinna Kaubamaja ja Sampo Pangaga välja pannud väärrika auhinna. Võitja saab 10 000, teise koha omanik 3 000 ja kolmas 2 000 eurot.

Konkurss kestab ja artikleid avaldatakse Äripäevas 1. juunist 2012 kuni 1. märtsini 2013.

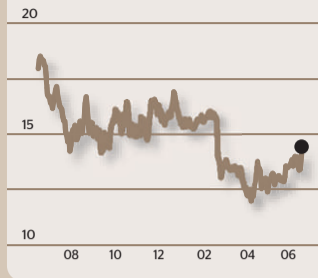
Töökuulutused internetis
www.vakants.ee

Vakants.ee
SUURIM TÖÖKUULUTUSTE LEHT EESTIS

TÕUSJA

Vivendi juhi tagasiastumine kergitas aktsiat.

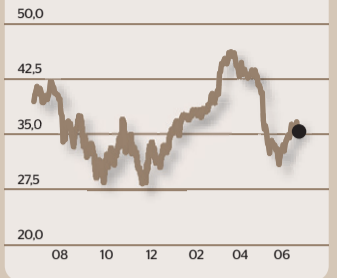
Vivendi
14,44 EUR +3,48% ▲

LANGEJA

NYT sõnul võib JPMorgan saada kvartaliga 9 mld dollarit kauplemiskahjumit.

JPMorgan
35,61 USD -3,18% ▼

ÄRIPÄEV 29. juuni 2012

toimetaja Raivo Sormunen, tel 667 0166, e-post raivo.sormunen@aripaev.ee

RAHAKALENDER

Kummalised majandusnäitajad.

Mida näitab lahutuste arvu tõus?

	ESMASPÄEV	TEISIPÄEV	KOLMAPÄEV	NELJAPÄEV	REEDE	LAUPÄEV	PÜHAPÄEV
	30. EESTI JAEKAUBANDUS - juuni; EUROTSOONI ÄRIJA TARBIJAUSALDUSINDEKSID - juuli; OLYMPIC EG - majandustulemused; 30 juuli-3 aug - EKSPRESS GRUPP, HARJU ELEKTER - majandustulemused	31. EESTI TÖÖSTUSTOODANG JA ENERGIA TOOTMINE - juuli; EUROTSOONI TÖÖTUS - juuni; PFIZER, METRO, MAN, INFINEON TECH, AUDI, HUGO BOSS, BP - majandustulemused; USA TARBIJATE SISSETULEKUD JA VÄLJAMINEKUD - juuni					1.
28. nädal	2. EUROTSOONI TÖÖSTUS - mai; BALTIKA MÜÜK - juuni	3. ROOTSI KESKPANGA KOOSOLEK 	4. EUROTSOONI JAEKAUBANDUS - mai; Rootsi Keskpanga koosolek	5. EUROOPA KESKPANK, INGLISE PANK - baasintressimäärade otsused; NCC - majandustulemused	6. EESTI TARBIJAHINNAINDEKS - juuni	7.	8. TIIT KÕUHKNA 70
29. nädal	9. ALCOA - majandustulemused 	10. EESTI MAJUTUS, VÄLISKAUBANDUS - juuni tulu-, sotsiaalmaksu, tööstuskindlustusmaksu ja kogumispensioni makse tasumise tähtaeg; EKSPRESS GRUPI MÜÜK - juuni	11. USA KESKPANGA viimase koosoleku protokoll CITYCON, CHEVRON - majandustulemused	12. EUROTSOONI TÖÖSTUSTOODANG - mai; JAAPANI KESKPANGA KOOSOLEK - baasintressimäärade otsus	13. ELISA, GOOGLE, JPMORGAN CHASE, WELLS FARGO & CO - majandustulemused	14.	15.
30. nädal	16. EESTIS ESMASELT REGISTREERITUD SÕIDUKID - juuni; EUROTSOONI INFLATSIION - juuni; SEB, CITIGROUP - majandustulemused	17. TEO LT, INTEL, SVENSKA HANDELSBANKEN, MATTEL, GOLDMAN SACHS, COCA-COLA, J&J - majandustulemused;	18. ERICSSON, TELIASONERA, SWEDBANK, NORDEA, AMERICAN EXPRESS, BOA - majandustulemused	19. APPLE, MICROSOFT, NOKIA, TELE2, HARLEY-DAVIDSON, YAHOO, CARGOTEC, FORTUM, KONE, RUUKKI, TRELLEBORG, ELECTROLUX, SKANSKA - majandustulemused	20. EESTI EHITUSHINNAINDEKS II kv ja tööstustoodangu tootjahinnaindeks, ekspordi- ja impordihinnaindeks - juuni; AUTOLIV, GENERAL ELECTRIC, EBAY, MORGAN STANLEY, ORKLA, TIETO - majandustulemused	21.	22.
31. nädal	23. EESTI LOOMADE JA PIIMA KOKKUU - juuni MCDONALD'S, CAT, EASYJET, VILLEROY&BOCH - majandustulemused	24. EESTI PANGANDUSTURG - juuni; RAPALA, AT&T, STATOIL FUEL&RETAIL - majandustulemused	25. TALLINNA KAUBAMAJA, KESKO, PEPSICO, NASDAQOMX, BOEING, F-SECURE - majandustulemused	26. REGISTREERITUD TÖÖTUD PIIRKONNA JÄRGI - juuni; EXXON MOBILE, STARBUCKS, AMAZON.COM, FORD MOTOR, UPS, COLGATE PALMOLIVE, YIT, KEMIRA, ATRIA, FINNLINES, VW - majandustulemused	27. EHITUSLOA saanud ja kasutusse lubatud eluruumid, mitteeluhooned, rajatised - II kv; EESTI KINDLUSTUSTURG - juuni; LINDE AG, MERCK & CO, VISA, EASTMAN CHEMICAL - majandustulemused	28.	29.

TEGIJA TURUL

Nouriel Roubini: Kui Euroopa Liit ei sekku praeguse tippkohtumisega otsustavamalt võlakriisi lahendamisse, ootab eurotsooni lagunemine.

New Yorgi Ülikooli professor hoiatab, et viimase kahe aasta jooksul juba 19. tippkohtumist pidavad Euroopa Liidu tipp-poliitikud peaks Euroopa võlakriisi lahendamisse otsustavamalt suhtuma.

OMX TALLINN

52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimikirja aktsiate liikumisi.

617,42 ▲ 0,31%

perioodi kõrgeim 692,57
perioodi madalaim 513,18

TÕUSJAD

Vestas Wind

30,23 DDK

+4,42%

Alma Media

5,13 EUR

+3,85%

F-Secure

1,43 EUR

+2,88%

Toyota Motor

3110 JPN

+2,64%

Finnair

1,79 EUR

+2,29%

Olvi

18,05 EUR

+1,40%

↑ Tuulegeneraatorite tootja Vestas Wind sai eile 216 MW tellimuse Belgiast.

Swed: Balti aktsiad on endiselt atraktiivsed

Swedbank märgib oma värskes Baltimaade kvartalitulemuste ülevaates, et aktsiate hinnad on muutunud küll viimase kolme kuu jooksul kõrgemaks, kuid väärtpaperid on endiselt atraktiivsed. Eriti toob pank välja Läti ja Leedu börsi aktsiad.

Pank kirjutab oma eile avaldatud ülevaates, et aasta algusest vastavalt 16% ja 13% tõusnud Tallinna ja Vilniuse börs on Ida-Euroopa börside hulgas ühed paremad. Ettevõtete tugev rahavoog on lubanud Balti firmadel maksta Swedbanki sõnul sel aastal ka suuri dividende, mida näitab see, et Balti 10 indeksist viie firma dividenditootlus ulatub üle 5 protsendi.

Panga hinnangul toetab aktsiahindu ka see, et Balti riikide majandustel on Euroopas ühed paremad väljavaated.

Ei ühtegi müügisoovitust. Swedbanki hinnangul kauplevad nende jälgitavad üheksateist Balti börsifirmat endiselt keskmiselt oma raamatupidamisväärtuse ligidalt (P/B (hinna/raamatupidamisväärtuse suhe 1,2). See on keskest läbi võrdne viimase kahe-kolme aasta keskmise näitajaga. Pank toob välja Läti ja Leedu firmad, mille P/E (hinna/tulu) suhe on 2012. aasta kasumiprognosi põhjal keskmiselt koguni alla kümne ning EV/EBITDA (ettevõtte turuväärtus/kulumieelne ärikasum) suhe alla viie.

Panga sõnul näitas esimeses kvartalis käibe langust Swedbanki analüüsitud firmadest vaid Leedu põllumajandusfirma Linas Agro, mis eraldas enda küljest Ukraina äri. Kuna paljud börsifirmad on suunatud koduturule, on müügi kasv toetanud nii tööpuuduse langus, palkade kasv kui ka jaemüügi elavnemine. Tarbijate ostujõu paranemine aitas ka neljateistkümmel firmal üheksateistkümnest esimeses kvartalis kasumit kasvatada. Pank märgib eraldi ära Merko Ehituse ja Olympic EG.

Swedbanki optimistlikkust Balti börsifirmade juures ilmestab eriti aga see, et osta soovitatakse tervelt kuueteist firma aktsiat üheksateistkümnest. Vaid kolmele aktsiale (Merko Ehitus, Nordecon ja TEO LT) on antud neutraalne soovitus, sest nende aktsiad liiguvad juba peaaegu hinnasihtide juures (tõusupotentsiaal 5–8%).

RAIVO SORMUNEN
raivo.sormunen@aripaev.ee

„**Üheksateistkümnest analüüsitud Balti börsi aktsiast soovitab Swedbank osta tervelt kuueteistkümmet firma aktsiat.**“

VAIDLUS

Parts ei aita Tallinna Vee aktsionäre

Majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Parts ei aita Tallinna Vee aktsionäre ega toeta börsifirma erastamislepingut konkrentsiameti tegevuse eest, teatas vee-ettevõtte eile börsile.

25. juunil sai Tallinna Vesi majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Partsilt Tallinna Vesi aktsionäride 30. mail saadetud kirjale vastuse. Oma kirjas teatas minister, et tal ei ole võimalik Tallinna Vesi aktsionäre ega erastamist toetada, kuna erastamise eel ja ajal kehtinud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduses (ÜVVK) sätestatud veeteenuse hinna kujunemise alused ja praegu kehtivas ÜVVKs sätestatud veeteenuse hinna kujunemise alused on põhiolemuselt püsivad muutumatuna alates seaduse jõustumisest 1999. aastal, seda muu hulgas ka veeteenuse hinnale lisatava põhjendatud tulukuse komponendi osas.

Partsi sõnul sõlmisid Tallinna linn ja AS Tallinna Vesi 12. jaanuaril 2001. aastal teenuslepingu, millega pooled leppisid muu hulgas kokku veeteenuse hindade kujundamise alustes.

TEHNOLOOGIA

Google esitles oma tahvelarvutit

Google toob turule Apple'i ja Amazoni tahvelarvutiga konkureeriva tahvelarvuti Nexus 7.

Google'i tahvelarvuti Nexus 7 sündis koostöös Taiwanis päritolu ettevõttega Asus, vahendas finantsuudiste agentuur Reuters.

Nexus 7 hind algab 199 dollarist ning seda peaks olema võimalik soetada alates juuli keskpaigast. Võrdluseks võib tuua, et konkurent Apple'i tahvelarvuti iPadi kõige uuema versiooni hind algab 499 dollarist.

Androidi puhul on tegemist nutitelefoni kõige populaarsema tarkvaraga, kuid tahvelarvutite turul jääb Google'i Android alla Apple'i operatsioonisüsteemile iOS.

Analüütikute sõnul on just uue tahvelarvuti teenuste arv see, mis pakub turuliidri Apple'ile konkurentsi ning kliente loodetakse meelitada väiksema hinna ja vidinate rohkusega.

LANGEJAD

Barclays PLC

173,40 GBp

-11,55%

RBS

208,00 GBp

-10,77%

Ruukki Group

0,64 EUR

-7,25%

Scanfil

0,69 EUR

-4,17%

Deutsche Bank

27,12 EUR

-3,47%

PKC Group

11,33 EUR

-3,33%

↓ Barclays Plc-d süüdistatakse Londoni pankadevahelise laenuintressi Libor manipuleerimises. Barclays tegi kokkuleppe USA ja Briti ametivõimudega, et maksab 453 miljonit dollarit, et vabaneda manipulatsioonisüüdistusest.

Hea tellija!

Kasutage puhkusel olles **Äripäeva tasuta ümbersuunamise teenust.**

Saadame lehe aadressil, kus Te puhkuse ajal viibite!

Saatke palun vastav info e-postiaadressil register@aripaev.ee või helistage telefonil **667 0099**.
Suveperioodil (25.06-10.08) ilmub Äripäev kolm korda nädalas: esmaspäeviti, kolmapäeviti ja reedeti.